

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЛОКАЛНОГ ПЛАНА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ГРАДА БЕОГРАДА 2021-2030., ЗА 2023. ГОДИНУ

I УВОД

Чланом 20. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник Републике Србије“, број 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон и 35/2023) прописано је да јединица локалне самоуправе доноси локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу. Поступајући у складу са Законом, Скупштина града Београда донела је Локални план управљања отпадом града Београда 2021-2030. („Сл. лист града Београда“, број 47/2021), којем је претходило доношење Локалног плана управљања отпадом града Београда 2011-2020. („Сл. лист града Београда“, број 28/2011).

Обавезе јединице локалне самоуправе у вези са извештајима о управљању отпадом регулисане су чланом 74. наведеног закона, те је тако прописана обавеза јединице локалне самоуправе да разматра извештај о реализацији локалног плана управљања отпадом једанпут годишње и да извештај достави надлежном министарству и Агенцији за заштиту животне средине.

Чланом 47. Одлуке о Градској управи града Београда („Сл. лист града Београда“, бр. 126/16, 2/17, ..., 83/22 и 96/22), између осталог, прописано је да је Секретаријат за заштиту животне средине надлежан за послове планирања и организовања управљања отпадом који се односе на изразу, измене и спровођење локалног плана управљања отпадом, као и за послове уређивања, обезбеђивања, организовања и спровођења управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом.

Локални план управљања отпадом града Београда 2021-2030. израђен је за територију града Београда, за подручје 14 градских општина и то: Вождовац, Врачар, Гроцка, Звездара, Земун, Младеновац, Нови Београд, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Стари град, Сурчин и Чукарица. Од наведених 14 градских општина, градске општине Гроцка, Младеновац и Сопот имају сопствена комунална предузећа, док је за преосталих 11 градских општина, за услугу сакупљања и транспорта комуналног отпада, надлежно Јавно комунално предузеће „Градска чистоћа“ Београд.

Претходним Локалним планом управљања отпадом за територију града Београда за период 2011–2020. планиран је процес успостављања одрживог система управљања отпадом. Локални план управљања отпадом за територију града Београда 2021-2030. (у даљем тексту: Локални план), представља наставак стратешког приступа усвојеног у Локалном плану из 2011. године. Према Локалном плану из 2011. године покренут је читав низ активности у циљу решавања питања поступања са отпадом, те се важећим Локалним планом планира наставак процеса даљег унапређења система управљања отпадом.

Поступајући у складу са прописаним обавезама, Секретаријат за заштиту животне средине (у даљем тексту: Секретаријат) је у периоду од доношења првог Локалног плана из 2011. године, предузео активности у сврху испуњавања циљева предвиђених овим плановима. Наведене активности примарно се односе на повећање

степену раздвајања отпада – примарне селекције и организованог сакупљања отпада; изградњу трансфер станица са центрима за сакупљање отпада и постројењима за раздвајање рециклабилног отпада; изградњу санитарне депоније у Винчи и изградњу комбинованог постројења за третман отпада и производњу енергије из отпада; уклањање дивљих депонија са неуређених јавних површина и др.

Секретаријат је током извештајног периода спровео активности на реализацији циљева дефинисаних Локалним планом (Табела 1.), у складу са утврђеним надлежностима, прописаним Законом, Статутом и другим релевантним прописима, као и у складу са финансијским могућностима. Предметни извештај сачињен је на основу спроведених активности Секретаријата, анализе података из редовних извештаја као и достављених информација релевантних страна које учествују у реализацији Локалног плана тј. градских општина и надлежних комуналних предузећа која врше делатност управљања комуналним отпадом на територији градских општина обухваћених Локалним планом.

Табела 1. Акциони план за имплементацију Локалног плана управљања отпадом

Подручје/проблем	Циљ	Мере и активности	Рок и надлежна институција
Недовољни институционални и административни капацитети на локалном нивоу за спровођење закона у области управљања отпадом	Проширити и јачати административне капацитете на нивоу града у области управљања отпадом до краја 2022. године	<ul style="list-style-type: none"> Јачање административних капацитета на нивоу града, посебно органа задужених за планирање, издавање дозвола, контролу и праћење 	2022. град Београд
		<ul style="list-style-type: none"> Јачање административних капацитета за ефикасније спровођење прописа у области заштите животне средине у граду 	2022. град Београд
Непотпуна територијална покривеност организованим сакупљањем отпада	Унапредити систем сакупљања отпада и проширити укупан обим сакупљања комуналног отпада на 100% до 2022. године	<ul style="list-style-type: none"> Замена постојећих контејнера од 1,1 м³ у градском језгру подземним контејнерима, у ширем делу града посудама од 1,1 -3,2 м³ и у деловима града са индивидуалним становањем кантама од 240 л за сакупљање мешаног отпада 	2022. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Припрема плана територијалног проширења активности ЈКП-а и одређивање локација за постављање контејнера за сакупљање отпада у свим насељима 	2021. ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Набавка посуда и возила за проширење сакупљања комуналног отпада и унапређење ЈКП 	2022. ЈКП
Непостојање организованог система одвојеног сакупљања отпада и недовољан степен рециклаже отпада	Успоставити систем одвојеног сакупљања, поновног коришћења и рециклаже отпада	<ul style="list-style-type: none"> Увођење система примарне сепарације рециклабилних материјала 	2022. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Постављање контејнера за селективно сакупљање рециклабилног отпада – зелених острва, подземни контејнери у градском језгру и посуда од 1,1 – 3,2 м³ у осталим деловима града 	2022. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Повећати стопу рециклирања отпада из домаћинства на 25% масених до краја 2025. године и на 35% масених до краја 2030. године 	2025. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Изградња 7 центара за сакупљање отпада (од којих се 4 центра налазе на локацијама поред трансфер станица) уз могућност формирања и додатних мобилних центара за сакупљање отпада (аброл контејнери који ће у себи садржати посебне посуде за раздвајање различитог отпада) 	2024. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Повећати проценат преусмерене количине папира и картона у односу на укупно генерисану количину на 25% до краја 2025. године, односно на 35% до краја 2029. године 	2025. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> Повећати проценат преусмерене количине био-отпада у односу на укупно генерисану количину на 40% до краја 2029. године 	

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ До краја 2028. године смањити количину биоразградивог отпада који се депонује на 75% у односу на количину биоразградивог отпада генерисану 2008. године (максимална количина која сме да се депонује) ▪ До краја 2028. године ускладити циљеве за сакупљање и рециклажу амбалажног отпада према Директиви ЕУ о амбалажи и амбалажном отпаду (94/62/ЕС) ▪ Обезбеђење индустријских капацитета за прераду/поновну употребу рециклабилних компонената отпада ▪ Успостављање система одвојеног сакупљања опасног отпада из домаћинства ▪ Успоставити сакупљање батерија кроз малопродајну мрежу, образовне и јавне зграде до 2025. године ▪ Повећати стопу одвојеног сакупљања батерија и акумулатора на 25% до 2031. године ▪ До краја 2024. године повећати стопу одвојеног сакупљања отпада од електричне и електронске опреме на 20% количине електричне и електронске опреме стављене на тржиште у периоду 2022-2024. године, односно до краја 2027. повећати стопу одвојеног сакупљања на 27% количине електричне и електронске опреме стављене на тржиште у периоду 2025-2027. 	<p>2029. град Београд, ЈКП</p> <p>2028. град Београд, ЈКП</p> <p>2029. град Београд</p> <p>2024. град Београд</p> <p>2025. град Београд</p> <p>2031. град Београд</p> <p>2024. град Београд</p>
Сакупљени отпад се одлаже на градску депонију која није у складу са прописима	Изградити центар за управљање отпадом у Винчи и потребне трансфер станице до 2023. године	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградња и проширење депоније у Винчи у складу са стандардима и прописима (непропусна подлога, систем за пречишћавање процедурних вода, систем за евакуацију гаса и др.) ▪ Санација постојеће депоније у Винчи ▪ Изградња четири трансфер станице, на Новом Београду, Чукарици, Палилули и Младеновцу за претовар отпада ради транспорта до постројења у Винчи ▪ Изградња четири линије за секундарну сепарацију рециклабилног отпада из «суве канте» (папира, ПЕТ, метала), на трансфер станицама ▪ Изградња четири линије за преглед отпада из «влажне канте» пре транспорта у центар за управљање отпадом (постројење са производњу енергије из отпада у Винчи), на трансфер станицама ▪ Искоришћење депонијског гаса са постојеће депоније у Винчи ради добијања електричне енергије ▪ Затварање постојећих депонија у Сопоту, Младеновцу и Гроцкој 	<p>2022. град Београд, приватни партнер</p> <p>2022. град Београд</p> <p>2022. град Београд, ЈКП</p> <p>2022. град Београд, ЈКП</p> <p>2022. град Београд, ЈКП</p> <p>2023. ЈКП</p> <p>2025. ЈКП</p>
Непостојање друге опције поступања са отпадом осим одлагања, непостојање третмана отпада	Изградити постројење за производњу енергије из отпада у Београду до 2024. године	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградња постројења за термички третман отпада и искоришћење топлотне и електричне енергије на локацији у Винчи 	<p>2024. град Београд, приватни партнер</p>

Непостојање третмана зеленог отпада из паркова и са јавних површина	Изградња/проширење постојећег постројења за компостирање зеленог отпада	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Израда студије изводљивости за постројење за компостирање зеленог отпада из шума, паркова и јавних површина 	2021. град Београд, ЈКП Зеленило Београд
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Израда техничке документације 	2022. ЈКП Зеленило Београд
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградња постројења за компостирање зеленог отпада 	2024. ЈКП Зеленило Београд
Постојање великог броја дивљих депонија грађевинског отпада	Изградити 3 постројења за рециклажу грађевинског отпада у Београду до 2026. године	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повећање стопе сакупљања и рециклирања отпада од грађења и рушења на 40% масених до 2029. године 	2029. град Београд
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одређивање 4 локације за третман/одлагање грађевинског отпада на локацијама у Винчи, Ревии и Остружници и на територији Нови Београд/Земун 	2024. град Београд
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградња 3 постројења за рециклажу грађевинског отпада на локацијама у Винчи, Ревии и Остружници 	2024. град Београд, приватни партнер, ЈКП
Недовољно знање и мотивација становништва и низак ниво учешћа грађана у процесу управљања отпадом	Унапредити ниво информисања становништва о значају адекватног управљања отпадом	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Спровођење кампање о значају примарне сепарације и рециклаже отпада 	2022. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развијање свести о потреби правилног поступања са отпадом, пре свега код деце и омладине 	2023. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Правовремено и стално информисање грађана о новим услугама у области управљања отпадом и унапређење сарадње са медијима 	2024. град Београд, ЈКП
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Спровођење едукативних радионица и семинара за жене о различитим могућностима предузетништва у области рециклаже отпада и примене циркуларне економије и оглашавања путем друштвених мрежа, организацијом инфопултева, анкета и путем медија 	2024. град Београд

II СПРОВЕДЕНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ТОКОМ 2023. ГОДИНЕ

1. Циљ: Проширити и јачати административне капацитете на нивоу Града у области управљања отпадом до краја 2022. године

- Мере и активности:
 - ✓ Јачање административних капацитета на нивоу Града, посебно органа задужених за планирање, издавање дозвола, контролу и праћење
 - ✓ Јачање административних капацитета за ефикасније спровођење прописа у области управљања отпадом у Граду

➤ **Опис реализације**

Ради остваривања утврђених циљева, као и усклађивања са захтевима Директива ЕУ и даље примене добре праксе развијених земаља, у извештајном периоду Секретаријат је наставио са применом датих мера и активности, те је у континуитету спроводио јачање административних капацитета у области управљања отпадом кроз:

- ✓ унапређење постојећих административних капацитета путем обуке и едукације запослених,
- ✓ програме посвећене опцијама и доброј пракси за увођење раздвајања отпада на месту настанка, третмана и коначног одлагања отпада,
- ✓ примену националних и локалних прописа,
- ✓ комуникацију и координацију између релевантних институција,
- ✓ повећање броја кадрова.

1.1 **Администрација задужена за издавање дозвола у области управљања отпадом**

Секретаријат је, у складу са надлежностима дефинисаним Законом о управљању отпадом, од почетка примене закона до краја 2023. године, издао укупно 169 дозвола за управљање отпадом.

Током 2023. године, Секретаријат је од 29 разматраних захтева издао:

- ✓ **2 (две) дозволе**
 - 1 (једну) дозволу за складиштење отпада и
 - 1 (једну) дозволу за сакупљање и транспорт отпада;
- ✓ **5 (пет) мишљења** са образложеним предлогом одлуке о поднетим захтевима за издавање дозволе за управљање отпадом на подручју града Београда, у обухвату Локалног плана, о којима решава надлежно министарство у складу са законом;
- ✓ **1 (једну) сагласност** за коришћење локације произвођача отпада за рад мобилног постројења за третман опасног отпада.

Разлози због којих је одређени број захтева био одбачен или одбијен или је поступак био обустављен због одустајања подносиоца, односе се на непотпуну документацију-неуредност захтева (недостаје употребна дозвола/решење о легализацији или озакоњењу објекта, водна дозвола, акт о утврђивању категорије угрожености од пожара, лиценца за превоз терета у друмском саобраћају и сл.), као и неадекватан избор локације за рад постројења за управљање отпадом, у смислу њене неусклађености са наменом и правилима који су предвиђени важећим урбанистичким планом.

1.2 **Администрација задужена за планирање, контролу и праћење у области управљања отпадом**

У Сектору за управљање отпадом Секретаријата, у извештајном периоду организационо је формирано Одељење за циркуларну економију. Ово одељење обавља послове који се односе на: реализацију пројекта јавно-приватног партнерства (ЈПП) града Београда у пружању услуге третмана и одлагања комуналног отпада у Винчи; студијско-аналитичке, финансијско-рачуноводствене и друге стручне економске послове који се односе на финансирање активности пројекта јавно-приватног партнерства града Београда; организовање и систематски развој циркуларне економије; анализу постојећег стања и потенцијала за увођење циркуларне

економије у граду Београду; анализу постојећег стања у планирању и реализацији производних активности (начин на који се производи планирају, пројектују, израђују и користе); спровођење активности на успостављању нове вредности производа и услуга ради очувања ресурса и заштите животне средине; развој пословних модела, заснованих на иновацијама применом циркуларног дизајна производа, продужени животни век производа, поновна употреба и поправка производа, могућа рециклажа материјала; спроводи активности на успостављању и унапређењу система управљања отпадом у складу са хијерархијом управљања отпадом са посебним акцентом на превенцију настајања отпада кроз пројектовање производа по принципу циркуларне економије, којим се штеде материјали, продужава век трајања производа и пројектују модуларни производи; активности на развоју зелених јавних набавки и добровољних инструмената у области циркуларне економије; успостављање одговарајуће инфраструктуре за развој и примене циркуларне економије; примену вештачке интелигенције и дигитализације ради доприноса процеса транзиције из линеарне у циркуларну економију; стварање подстицајног окружења за развој циркуларне економије у циљу подршке зеленој транзицији у граду Београду; израду мапе пута за циркуларну економију у граду Београду; примену Програма развоја циркуларне економије.

1.3 Администрација задужена за спровођење прописа у области управљања отпадом

Током 2023. донета су акта значајна за делатност управљања отпадом, као и измене и допуне истих, и то:

- ✓ **Закон о управљању отпадом** („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон и 35/2023) – измене и допуне односе се на надлежност за издавање дозвола, начин управљања грађевинским отпадом, начин управљања отпадним муљем из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода и др.;
- ✓ **Закон о планирању и изградњи** („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-испр.,..., 52/21 и 62/2023) – између осталог прописује обавезу, у сврху добијања употребне дозволе за грађевинске објекте, прилагање доказа о кретању отпада односно документ о кретању отпада од грађења и рушења, којим се потврђује да је отпад настао грађењем и рушењем (грађевински отпад) предат оператеру на третман односно складиштење;
- ✓ **Уредба о начину и поступку управљања отпадом од грађења и рушења** („Сл. гласник РС“, бр. 93/23 и 94/2023-испр.) – прописује начин и поступак управљања отпадом од грађења и рушења;
- ✓ **Правилник о посебној врсти објеката и посебној врсти радова за које није потребно прибављати акт надлежног органа, као и врсти објеката који се граде, односно врсти радова који се изводе, на основу решења о одобрењу за извођење радова, као и обиму, садржају и контроли техничке документације која се прилаже уз захтев и поступку који надлежни орган спроводи** („Сл. гласник РС“, бр. 87/2023) – дефинише да по захтеву инвеститора за изградњу појединих врста објеката, односно извођење одређених радова, орган надлежан за издавање грађевинске дозволе издаје решење о одобрењу за извођење радова и то, између осталог, и за подземне контејнере за сакупљање комуналног и рециклабилног отпада;
- ✓ **Уредба о утврђивању Плана смањења амбалажног отпада за период од 2020. до 2024. године** („Сл. гласник РС“, бр. 81/2020 и 93/2023) - усвојена је измењена и допуњена Уредба, која има за циљ да унапреди управљање комуналним амбалажним отпадом и подстакне развој инфраструктуре за одвојено сакупљање амбалажног отпада из домаћинства и сектора услуга, малих трговина и угоститељства. Измене уредбе донете су како би се збринуо амбалажни отпад настао од амбалаже која није рециклабилна, као што су вишеслојна пластика, метализирана вишеслојна пластика и др.;
- ✓ **План за постављање подземних контејнера за селекцију отпада и рециклажу у периоду 2019-2029. Градска општина Звездара - фаза V** („Сл. лист града Београда“, број 12/2023) – представља наставак израде аката за планско постављање посуда за сакупљање отпада, и то на територији КО Звездара и КО Миријево.

1.4 Остале активности на јачању административних капацитета

Поред редовне пословне сарадње надлежних институција у целокупном систему управљања отпадом на територији Града, битан елемент унапређења система управљања отпадом, као и увида у стање предметне области и развијање будућих планова, представља организовање, спровођење и присуствовање различитим пројектима, конференцијама и сл. Скупови и пројекти од значаја за предметну област организовани током 2023:

- ✓ Пројекат „Управљање стакленом амбалажом на Западном Балкану“ у организацији Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ), Националне алијансе за локални економски развој (NALED),

Друштва за поступање са амбалажним отпадом „СЕКОРАК“ д.о.о. Београд. Циљ наведеног пројекта је развој примарне селекције отпада на локалном нивоу и омогућавање грађанима да одложе правилно селектован отпад од стаклене амбалаже, имајући у виду да Директива ЕУ о амбалажи и амбалажном отпаду предвиђа да до 2030. године проценат рециклаже стаклене амбалаже износи 75 %. У оквиру Пројекта припремљена је публикација под називом „Водич за успостављање система за сакупљање стаклене амбалаже у јединицама локалне самоуправе“, којима је обухваћена листа корака за увођење сакупљања стаклене амбалаже на локалном нивоу. Кључна препорука Пројекта за развој унапређења управљања стакленом амбалажом јесте сарадња свих актера у ланцу ради успостављања дугорочног одрживог система управљања стакленом амбалажом;

- ✓ Радионица на тему **циркуларне економије** у организацији ТАИЕХ-а (Инструмент за техничку помоћ и размену информација), који пружа подршку у погледу приближавања и спровођења законодавства ЕУ и омогућује добијање експертске помоћи за јачање административних капацитета. Циљ радионице јесте упознавање јединица локалне самоуправе са концептом циркуларне економије, улогом и интересима ЈЛС у процесу транзиције са линеарног модела на циркуларни модел локалне економије, заједно са примерима добре праксе из земаља ЕУ. У оквиру радионице истакнут је значај:
 - **Зелене агенде за западни Балкан** – с обзором да иста као једну од кључних области дефинише циркуларну економију. Наиме, Софијском декларацијом о Зеленој агенди за Западни Балкан из 2020. године, земље Западног Балкана су се обавезале да ће спроводити неопходне мере које се односе и на то да се израде национална стратешка документа за циркуларну економију, међу којима је и превенција настајања отпада, узимајући у обзир цео животни циклус производа, модерно управљање отпадом и рециклажу отпада, поновну употребу, поправку и поновну производњу и др.,
 - **Мапе пута за циркуларну економију у Србији** - израђене уз подршку UNDP пројекта "Платформа за циркуларну економију за одрживи развој у Србији" чији је циљ подстицање производње применом циркуларних пословних модела, упознавање, промовисање и повезивање свих препознатих актера који својим знањем и иновативношћу могу да допринесу бржој транзицији ка циркуларној економији и др.,
 - **Програма развоја циркуларне економије у Републици Србији за период 2022-2024. године** - којим су обухваћене најважније области од значаја за циркуларну економију: управљање отпадом; управљање водама; обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност; управљање хемикалијама; иновације и подизање јавне свести;
- ✓ Радионица на тему „**Унапређивање извештавања о отпаду**“, организована је од стране Министарства заштите животне средине, Агенције за заштиту животне средине и Сталне конференције градова и општина, у оквиру Пројекта подршке Републици Србији у преговорима и апроксимацији Поглавља 27 (ENVAP4). Циљ радионице је упознавање представника локалних самоуправа и јавних комуналних предузећа са обавезама извештавања о отпаду, као и представљање модула за самообуку. У оквиру радионице представљен је значај података о отпаду као подршка политикама управљања отпадом и њиховом спровођењу, захтеви и обавезе у вези са извештавањем о отпаду, модул за тренинг и самообуку. За наведене потребе, наведени су главни национални и ЕУ индикатори, Програм управљања отпадом и значај ажурирања регионалних и локалних планова управљања отпадом, као и систем извештавања укључујући обавезе извештавања локалних самоуправа и јавних комуналних предузећа односно предузећа која обављају предметну комуналну услугу као и искуства и проблеми у извештавању;
- ✓ Пројекат „**Empowering the Central and Easter European Countries to Develop Bioeconomy Strategies and Action Plans (CEE2ACT)**“, финансиран је из програма Европске уније за истраживање и иновације „Horizon Europe“, и планирана је серија радионица како би се 10 земаља средње-источне Европе и шире оснажиле да развију Мапу пута, Стратегије и Акционе планове циркуларне биономије. Прва „CEE2ACT“ радионица Националног центра за биономију у Србији, под називом „*Израдња поверења и разумевања између заинтересованих страна за развој стратегија биономије*“, одржана је дана 6. октобра 2023. године, са циљем упознавања заинтересованих страна за развој стратегије биономије у Србији. Као једна од приоритетних мера наведено је управљање отпадом, посебно када је у питању велика количина отпада у градовима, која се не користи, као и успостављање система сортирања отпада;
- ✓ У процесу побољшања оквира за животну средину и смањења административних у пословању компанија, Министарство заштите животне средине у сарадњи са Привредном комором Србије и Организацијом уједињених нација за развој „UNDP“, организовало је дана 17. маја 2023. године, округли сто „**Унапређење**

регулативе у области нуспроизвода и престанка статуса отпада“. Циљ је олакшавање регистрације нуспроизвода и престанак статуса отпада из различитих токова, те стварање услова за подстицај циркуларне економије и индустријске симбиозе у Србији;

- ✓ Поводом одржавања 13. заседања Заједничке комисије за економску сарадњу Р. Србије и Мађарске, дана 10. маја 2023. године, Привредна комора Србије била је домаћин **Пословног форума Србија–Мађарска**. Билатерални разговори вођени су између српских и мађарских компанија из сектора грађевинарства, третмана отпада, рециклаже, компостирања, фармације, пољопривреде, текстила и др.;
- ✓ Конференција „**Waste management**“ одржана је дана 16. маја 2023. године, на тему управљања отпадом на еколошки прихватљив начин и употребе секундарних материјала, као кључних елемената политике ЕУ у заштити животне средине. Током конференције истакнут је значај циркуларне економије, примарне селекције отпада и успостављање ефикасног система примарне селекције са освртом на већ успостављене системе у појединим земљама, иновативних решења за смањење генерисања отпада кроз напредна технолошка решења за обраду и коришћење отпада, уз едукацију становништва као кључног елемента за остваривање задатих циљева.

2. Циљ: Унапредити систем сакупљања отпада и проширити укупан обим сакупљања комуналног отпада на 100% до 2022. године

▪ Мере и активности:

- ✓ Замена постојећих контејнера од 1,1 m³ у градском језгру подземним контејнерима, у ширем делу града посудама од 1,1 - 3,2 m³ и у деловима града са индивидуалним становањем кантама од 240 l за сакупљање мешаног отпада
- ✓ Припрема плана територијалног проширења активности ЈКП-а и одређивање локација за постављање контејнера за сакупљање отпада у свим насељима
- ✓ Набавка посуда и возила за проширење сакупљања комуналног отпада и унапређење ЈКП

➤ **Опис реализације**

У континуитету се спроводе мере и активности у циљу унапређења система сакупљања отпада набавком неопходне опреме и механизације, те је у 2023. години као и претходних година вршена:

- ✓ замена постојећих дотрајалих посуда за сакупљање отпада,
- ✓ осавремењавање обављања комуналне делатности управљања комуналним отпадом,
- ✓ модернизацији возног парка и јачање техничких и технолошких капацитета,
- ✓ повећање територијалне покривености организованог сакупљања отпада.

Територијална покривеност организованог сакупљања отпада пре свега зависи од повећања броја корисника, планског развоја Града, генерисаног отпада од грађевинских радова итд. Секретаријат у сарадњи са јавно-комуналним предузећима прати и усклађује у континуитету територијалну покривеност у погледу организованог сакупљања отпада. У извештајном периоду приметна је тенденција раста обима вршења ове комуналне услуге. Сходно таквим трендовима Секретаријат континуирано врши осавремењавање система сакупљања, транспорта и одлагања комуналног отпада.

2.1 Организовано сакупљање и транспорт комуналног отпада

2.1.1 Организовано сакупљање и транспорт комуналног отпада на територији у надлежности ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

ЈКП „Градска чистоћа“ Београд врши услугу сакупљања и транспорта комуналног отпада са територије 11 градских општина: Стари град, Звездара, Палилула, Врачар, Вождовац, Савски венац, Чукарица, Раковица, Нови Београд, Земун и Сурчин. Сакупљање комуналног отпада врши се из:

- надземних контејнера запремине 1.1 m³ и 3.2 m³,
- подземних контејнера запремине 1.5 m³, 1.8 m³ и 3 m³,
- пластичних канти запремине 240 l,
- корпица и бетонских ђубријера,
- пластичних кеса, у мањем броју на подручју централних градских општина.

✓ **Обухват површине извршене услуге**

- Према подацима ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, услуга сакупљања и транспорта комуналног отпада за кориснике – правна лица (привреда и установе), током 2022. године вршена је на 195.835.820 m², а у 2023. години на 206.466.521 m² што обухват површине чини увећаним за 5,5 %.
- Услуга сакупљања и транспорта комуналног отпада за кориснике – физичка лица (домаћинства, СТР, СЗР, СУР), током 2022. године вршена је на 455.730.785 m², а у 2023. години на 397.335.782 m². Умањење обухвата (на основу показатеља смањења површине) није проузрокован смањењем броја корисника – физичких лица, већ је проузроковано променом начина наплате, односно преласка наплате са површине на запремину посуда за све кориснике који одлажу комунални отпад у пластичне канте од 240 лит. На крају 2023. године број канти од 240 лит. је износио 70.588.

✓ Систем сакупљања комуналног отпада

У циљу унапређења система сакупљања отпада и проширења укупног обима сакупљања комуналног отпада, у току 2023. године, ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, извршило је постављање око 5.000 посуда за сакупљање комуналног отпада, и то: контејнери запремине 1.1 m³ – око 1.200 ком; пластичних канти запремине 240 l око 3.500 ком. и преостало су контејнери запремине 3.2 m³. Део постављене опреме искоришћен је за замену постојеће опреме која је уклоњена услед дотрајалости и оштећења.

- Наведено предузеће током 2023. године сакупило је комунални отпад у количини од 534.346.760 kg.

Табела 2. Укупан обим постављене опреме ЈКП „Градска чистоћа“ за сакупљање комуналног отпада до краја 2023.

Општина	Конт. 1,1 m ³ (ком.)	Конт. 3,2 m ³ (ком.)	Подземни контејнери (ком.)	Пластичне канте 240 l (зелене) (ком.)	Пластичне висеће корпице (ком.)	Металне висеће корпице (ком.)	Металне подне корпице (ком.)	Ћубријере бетонске (ком.)
Стари град	789	39	56	/	/	8	4	152
Звездара	2.337	400	188	7.983	9	/	4	311
Палилула	3.889	258	25	13.438	/	/	/	294
Врачар	892	144	32	/	/	/	/	263
Вождовац	2.152	516	/	11.026	/	/	/	229
Савски венац	2.198	123	3	40	/	/	/	306
Чукарица	3.129	391	/	11.608	5	/	/	280
Раковица	1.595	241	/	3.000	6	11	4	190
Нови Београд	5.850	694	133	1.313	4	10	/	447
Земун	4.795	234	/	16.689	/	/	/	377
Сурчин	/	/	/	11.729	/	/	/	/
Укупно	27.626	3.040	437	76.826	24	29	12	2.849

✓ Набавка посуда и механизације за сакупљање и транспорт отпада – ЈКП „Градска чистоћа“

Током 2023. године набављена је следећа опрема за сакупљање, транспорт и манипулацију отпада:

- ✓ Извршена је испорука добара за које је ЈКП „Градска чистоћа“ Београд процедуру јавне набавке окончало 2022. године, а за која су средства обезбеђена са финансијске позиције Секретаријата из буџета Града:
 - **камион за пражњење звона за стакло** (Слика 1.1) – 1 комад
 - **камион смећарац са потисном плочом од 22m³ и дизалицом за пражњење подземних контејнера** (Слика 1.2) – 2 комада

Слике 1.1 и 1.2 - Возила за пражњење контејнера

- ✓ **120 звона за сакупљање стаклене амбалаже** донирано је ЈКП-у „Градска чистоћа“ Београд након окончања регионалног пројекта „Управљање стакленом амбалажом на Западном Балкану“, као што је наведено у тачки 1.3 овог извештаја. Звона за стакло постављена су на територији 10 градских општина града Београда;

- ✓ ЈКП „Градска чистоћа“ Београд из сопствених средстава, извршило је набавку следећих добара:
 - аутосмећарац – 34 ком.
 - транспортно возило до 3,5 t укупне носивости – 10 ком.
 - транспортно возило преко 6,5 t укупне носивости – 1 ком.
 - мултифункционална зглобна машина – 2 ком.
 - пластичне зелене канте запремине 240 l – 3.000 ком.
 - бетонске ђубријере за одлагање ситног отпада – 94 ком.

2.1.2 Организовано сакупљање и транспорт комуналног отпада на територији у надлежности „Еко Гроцка“ д.о.о. Гроцка

Комуналну делатност на територији градске општине Гроцка обавља „Еко Гроцка“ д.о.о. Гроцка. Сакупљање комуналног отпада врши се из:

- контејнера запремине: 1.1 m³- 150 ком., 5 m³- 4 ком. 7 m³- 4 ком., 10 m³- 2 ком.
- прес контејнера – 8 ком.
- пластичних канти – 25.400 ком.
- контејнера за одвојено сакупљање рециклабила – 12 ком.

Према достављеној информацији предузећа „Еко Гроцка“ д.о.о. током 2023. године наведено предузеће извршило је уклањање око сто дивљих депонија и транспорт око 2.500 m³ отпада. У наредном периоду планирано је постављање видео надзора на локацијама на којима се понавља формирање дивљих депонија како би се спречило понављање истог проблема.

Такође, представници наведеног предузећа одржали су више креативних радионица у школама и вртићима, ради упознавања деце са примарном селекцијом отпада, правилним одлагањем опасног и неопасног отпада и могућностима третмана и даље употребе отпада.

Табела 3. Број домаћинстава обухваћен услугом сакупљања отпада „Еко Гроцка“ д.о.о.

ГО Гроцка	Укупан број домаћинстава	Број домаћинстава обухваћен прикупљањем отпада
Бегалица	779	779
Болеч	1.737	1.737
Брестовик	415	415
Винча	1.998	1.998
Врчин	3.252	3.252
Гроцка	2.885	2.885
Дражањ	350	350
Живковац	82	82
Заклопача	792	792
Калуђерица	7.737	7.737
Камендол	243	243
Лештане	2.782	2.782
Пударци	372	372
Ритопек	798	798
Умчари	756	756
Укупно:	24.978	24.978

Према подацима из Годишњег извештаја о управљању комуналним отпадом „Еко Гроцка“ д.о.о. Гроцка, за 2023. годину, сакупљене количине отпада приказане су у табели 4, 5. и 6.

Табела 4. Количине отпада сакупљеног из примарне сепарације

Врсте отпада	Домаћинства (t)	Контејнери за примарну селекцију (t)	Друга сабирна места	Укупно (t)	Предато оператеру (t) D1-депоновање R5-рециклажа	
					D1-Suez Vinča	R5-Green industry
Мешани комунални отпад	19.150	0	6.993	26.493	26.493	D1-Suez Vinča
Кабастни отпад	790	0	860	1.650	1.650	D1-Suez Vinča
Папирна и картонска амбалажа	180	74	/	254	254	R5-Green industry
Стаклена амбалажа	/	8	40	48	48	R5-Green industry
Пластична амбалажа	55	26	15	96	96	R5-Green industry

Табела 5. Количина отпада сакупљена у току сезонских анализа

Врсте отпада	Пролећна анализа t/нед.	Летња анализа t/нед.	Јесења анализа t/нед.	Зимска анализа t/нед.	Средња вредност t/нед.
Комунални отпад из домаћинства, предузећа и установа, осим кабастог отпада	623	605	561	554	585,7
Кабастни отпад	42	38	36	32	37
Отпад са јавних површина	1	2	2	1	1,5
Грађевински шут	3	4	4	3	3,5

Табела 6. Анализа фракција у току сезонских анализа

Фракције	Пролећна анализа		Летња анализа		Јесења анализа		Зимска анализа		Средња вредност	
	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %
Папир и картон	71	11,51	83	13,78	61	10,91	55	9,96	67,50	11,58
Стакло	20	3,24	26	4,31	23	4,11	18	3,26	21,75	3,73
Биоразградиви отпад	75	12,15	84	13,95	82	14,66	68	12,31	77,25	13,26
ПЕТ амбалажа	42	6,80	48	7,97	34	6,08	45	8,15	42,25	7,25
Други пластични амбалажни отпад	41	6,65	36	5,98	39	6,97	33	5,97	37,25	6,39
Пластичне кесе	18	2,92	21	3,48	13	2,32	13	2,35	16,25	2,78
Остала пластика	37	5,99	25	4,15	24	4,29	22	3,98	27,00	4,63
Метал – ферозни амбалажни	19	3,07	8	1,32	18	3,22	13	2,35	14,50	2,48
Метал – ферозни остали	25	4,05	14	2,32	17	3,04	12	2,17	17,00	2,91
Метал – алуминијумске конзерве	25	4,05	13	2,15	8	1,43	7	1,26	13,25	2,27
Метал – остали неферозни метали (Al, Cu и др.)	7	1,13	14	2,32	14	2,50	8	1,44	10,75	1,84
Композитни материјали (картон/восак, Картон/Al)	25	4,05	24	3,98	23	4,11	21	3,80	23,25	3,99
Гума	8	1,29	11	1,82	11	1,96	12	2,17	10,50	1,80
Текстил	20	3,24	32	5,31	28	5,00	22	3,98	25,50	4,37
Фини елементи	8	1,29	21	3,48	12	2,14	11	1,99	13,00	2,23
Остало	176	28,52	142	23,58	152	27,19	192	34,78	165,50	28,41
УКУПНО	617,00	100,00	602,00	100,00	559,00	100,00	552,00	100,00	582,50	100,00

2.1.3 Организовано сакупљање и транспорт комуналног отпада на територији у надлежности ЈКП „Сопот“ Сопот

Комуналну делатност на територији градске општине Сопот обавља ЈКП „Сопот“ Сопот. Сакупљање комуналног отпада врши се из:

- контејнера запремине 1.1 m³ – 1.351 ком.
 - контејнера запремине 5 m³ – 58 ком.
- ✓ ЈКП „Сопот“ током 2023. године извршило је **набавку 160 контејнера од 1,1 m³**;
- ✓ Број корисина услуге (домаћинства) у извештајном периоду повећан је за 245 корисника.

Табела 7. Број домаћинстава обухваћен услугом сакупљања отпада

ГО Сопот	Физичка лица
Сопот	2.077
Раља	1.241
Поповић	786
Мала Иванча	763
Мали Пожаревац	592
Парцани	403
Ђуринци	398
Неменикуће	1.007
Рогача	567
Дучина	366
Сибница	428
Дрлупа	189
Слатина	183
Стојник	373
Губеревац	281
Бабе	531
Укупно:	10.185

Табела 8. Количина отпада сакупљена у току сезонских анализа

Врсте отпада	Пролећна анализа t/нед.	Летња анализа t/нед.	Јесења анализа t/нед.	Зимска анализа t/нед.	Средња вредност t/нед.
Комунални отпад из домаћинства, предузећа и установа, осим кабастог отпада	260	260	190	167	219,25
Кабастог отпад	160	150	140	90	114,75
Отпад са јавних површина	10	10	15	15	12,50
Грађевински шут	32	42	24	24	122,00

2.1.4 Организовано сакупљање и транспорт комуналног отпада на територији у надлежности ЈКП „Младеновац“ Младеновац

Комуналну делатност на територији градске општине Младеновац обавља ЈКП „Младеновац“ Младеновац. Сакупљање комуналног отпада врши се из:

- контејнери запремине: 1.1 m³- 700 ком., 5 m³- 25 ком.
- пластичне канте (индивидуална домаћинства) – 7.787 ком.
- контејнери за одвојено сакупљање рециклабила – 15 ком.

Према дефинисаним мерама и активностима из Локалног плана, ЈКП „Младеновац“ током 2023. године спровело је следеће активности:

- ✓ **територијално проширење зоне за сакупљање отпада** на околна насеља, односно (сеоске) месне заједнице и то: МЗ Шепшин, МЗ Сенаја, МЗ Дубона, МЗ Велика Иванча, МЗ Рабровац и МЗ Велика Крсна.

- Планирано је да се у току 2024. године обухвате: МЗ Кораћица, МЗ Амерић, МЗ Мала Врбица, МЗ Марковац и насеље Црквине (део МЗ Марковац);
- ✓ **набавка посуда за сакупљање отпада**, и то 250 контејнера запремине 1.1 m³, које се постављају на локацијама: МЗ Кораћица, МЗ Амерић, МЗ Мала Врбица, МЗ Марковац и насеље Црквине;
 - ✓ транспортовало је око **62.500 m³ отпада**; Сходно проширењу зоне одношења отпада, у односу на 2022. годину, повећање износи око 2.500 m³ односно 3,33%;
 - ✓ настављене су активности на **уклањању отпада са дивљих депонија** (оквирно са 16 локација);
 - ✓ **едукација становништва** о значају правилног поступања и одлагања отпада спроведена је приликом постављања набављених посуда.

Табела 9. Број домаћинстава обухваћен услугом сакупљања отпада ЈКП „Младеновац“

ГО Младеновац	Укупан број домаћинстава у насељу (Попис 2011.)	Број домаћинстава обухваћених прикупљањем отпада
Амерић	291	53
Белуће	120	113
Белјевац	49	0
Велика Иванча	491	305
Велика Крсна	812	574
Влашка	766	664
Границе	447	407
Дубона	286	138
Јагњило	589	147
Ковачевац	1284	1057
Кораћица	710	109
Мала Врбица	119	81
Марковац	173	46
Међулужје	904	439
Младеновац (варош)	8251	8690
Младеновац (село)	507	510
Пружатовач	281	305
Рабровац	404	202
Рајковац	579	543
Сенаја	139	104
Црквине	60	25
Шепшин	250	155
Укупно:	17.512	14.667

Према подацима из Годишњег извештаја о управљању комуналним отпадом ЈКП „Младеновац“, за 2023. годину, сакупљене количине отпада приказане су у табели 10, 11. и 12.

Табела 10. Количине отпада сакупљеног из примарне сепарације

Врсте отпада	Укупна сакупљена количина отпада (t)	Предато оператеру (t)	
		D1-депоновање	R5-рециклажа
Мешани комунални отпад	25.200	25.200	D1-ЈКП „Младеновац“
Кабастни отпад	50	50	D1-ЈКП „Младеновац“
Папирна и картонска амбалажа	33,10	33,10	R5-Kappa star recycling DOO
Пластична амбалажа	2,93	2,93	R5-Kappa star recycling DOO
Земља	2.000	2.000	D1-ЈКП „Младеновац“
Биодеградабилни отпад	1.450	1.450	D1-ЈКП „Младеновац“
Остаци од чишћења улица	1.350	1.350	D1-ЈКП „Младеновац“
Отпад са пијаца	650	650	D1-ЈКП „Младеновац“
Комунални отпад-остало	660	660	D1-ЈКП „Младеновац“
Отпад од чишћења канализације	100	100	D1-ЈКП „Младеновац“

Табела 11. Количина отпада сакупљена у току сезонских анализа

Врсте отпада	Пролећна анализа t/нед.	Летња анализа t/нед.	Јесења анализа t/нед.	Зимска анализа t/нед.	Средња вредност t/нед.
Комунални отпад из домаћинства, предузећа и установа, осим кабастог отпада	546	523,6	546	484,4	525
Кабастог отпад	1	1	1	1	1
Отпад са јавних површина	60	50	100	40	58
Грађевински шут	4	4	4	4	4

Табела 12. Анализа фракција у току сезонских анализа

Фракције	Пролећна анализа		Летња анализа		Јесења анализа		Зимска анализа		Средња вредност	
	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %	Кол. (t)	Удео %
Папир и картон	80	14,65	80	15,29	80	14,65	80	16,52	80	15,23
Стакло	25	4,57	25	4,78	25	4,57	25	5,16	25	4,76
Биоразградиви отпад	280	51,28	257	49,13	280	51,28	218	45,04	259	49,33
ПЕТ амбалажа	30	5,49	30	5,73	30	5,49	30	6,19	30	5,71
Други пластични амбалажни отпад	10	1,83	10	1,91	10	1,83	10	2,06	10	1,90
Пластичне кесе	30	5,49	30	5,73	30	5,49	30	6,19	30	5,71
Остала пластика	16	2,93	16	3,05	16	2,93	16	3,30	16	3,04
Метал – ферозни амбалажни	5	0,91	5	0,95	5	0,91	5	1,03	5	0,95
Метал – ферозни остали	5	0,91	5	0,95	5	0,91	5	1,03	5	0,95
Метал – алуминијумске конзерве	3	0,54	3	0,57	3	0,54	3	0,61	3	0,57
Метал – остали неферозни метали (Al, Cu и др.)	3	0,54	3	0,57	3	0,54	3	0,61	3	0,57
Композитни материјали (картон/восак, Картон/Al)	5	0,91	5	0,95	5	0,91	5	1,03	5	0,95
Гума	9	1,64	9	1,72	9	1,64	9	1,85	9	1,71
Текстил	20	3,66	20	3,82	20	3,66	20	4,13	20	3,80
Фини елементи	20	3,66	20	3,82	20	3,66	20	4,13	20	3,80
Остало	5	0,91	5	0,95	5	0,91	5	1,03	5	0,95
УКУПНО	546	100,00	523	100,00	546	100,00	484	100,00	525	100,00

2.2 Санација дивљих депонија – ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

Дивље депоније које се формирају на бројним локацијама на територији града Београда, од стране несавесних појединаца, као такве представљају велики еколошки проблем. Секретаријат је у 2023. години финансирао уклањање дивљих депонија са 43 локације на јавним површинама. Том приликом ЈКП „Градска чистоћа“ Београд уклонило је мешани комунални отпад, шут, зелени отпад и други отпад са дивљих депонија у количини од 10.150 m³ отпада (Табела 13.).

Табела 13. - Количина уклоњеног отпада са дивљих депонија у 2023. години

Количина уклоњеног отпада са дивљих депонија током 2023. године				
Градска општина		Број локација	Количина уклоњеног отпада (m ³)	Учешће (%)
1.	Чукарица	19	3.210	31,63
2.	Вождовац	4	1.630	16,06
3.	Звездара	7	1.320	13,00
4.	Нови Београд	5	1.260	12,41
5.	Земун	4	1.150	11,33
6.	Палилула	1	800	7,88
7.	Раковица	3	780	7,68
Укупно:		43	10.150	100,00

На наредним фотографијама приказано је уклањање дивље депоније, на локацији у улици Др Ивана Рибара, Нови Београд, која је формирана на неуређеној јавној површини на земљаном путу, у близини стамбених објеката.

Сл. 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 – Уклоњена дивља депонија у ул. Др Ивана Рибара, ГО Нови Београд

У периоду од 2014. до 2023. године, Секретаријат је у сарадњи са ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, омогућио уклањање 122.666,00 m³ отпада са дивљих депонија, формираних на неуређеним јавним површинама, са територије градских општина: Стари град, Савски венац, Чукарица, Раковица, Вождовац, Звездара, Земун, Палилула, Нови Београд и Сурчин (Графикон 1.).

Графикон 1. Годишње количине уклоњеног отпада са дивљих депонија, у периоду 2014.-2023.

2.3 Примљени отпад у Центар за управљање отпадом у Винчи

На комплекс санитарне депоније у Винчи допрема се комунални отпад, са територије градских општина: Стари град, Савски венац, Врачар, Звездара, Вождовац, Чукарица, Нови Београд, Земун, Сурчин, Раковица, Палилула, Гроцка и Барајево, као и отпад од грађења и рушења са територије Града Београда.

- ✓ У Центар за управљање отпадом у Винчи, током извештајног периода, примљена количина отпада износи:
 - Комунални отпад - 634.563,75 t
 - Отпад од грађења и рушења укључујући земљу из ископа - 316.434,18 t
 - третирано: 32.209,84 t (дробилично постројење)
 - одложено: 284.224,34 t (депонија инертног материјала)

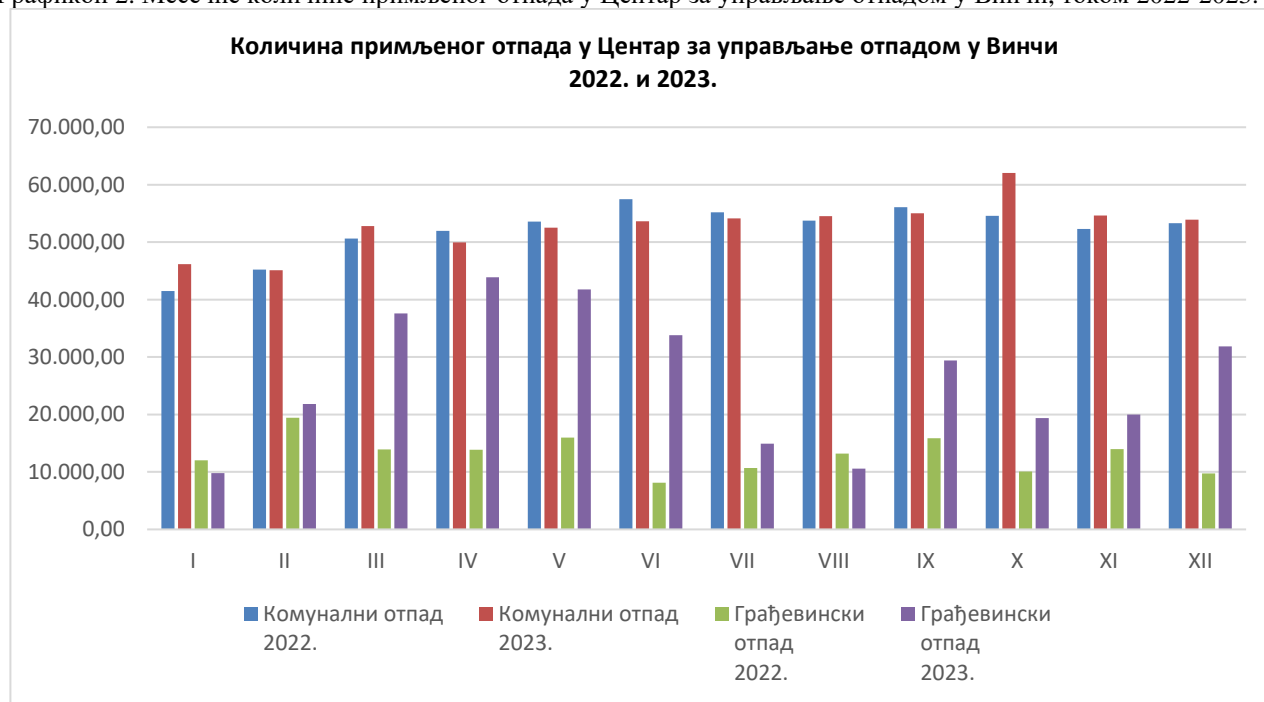
Табела 14. Количина примљеног отпада у Центар за управљање отпадом у Винчи током 2022. и 2023.

Врста отпада	Количина примљеног отпада (t)		Повећање (%)
	2022.	2023.	
Комунални отпад	625.589,95	634.563,75	1,4
Отпад од грађења и рушења	156.878,42	316.434,18	101,7
Укупно:	782.468,37	950.997,93	21,5

У извештајном периоду, односно у 2023. години у односу на 2022. годину повећана је количина збринутог отпада:

- комунални отпад за 1,4%
- отпад од грађења и рушења за 101.7%

Графикон 2. Месечне количине примљеног отпада у Центар за управљање отпадом у Винчи, током 2022-2023.

Током извештајног периода, у Центру за управљање отпадом у Винчи, извршена је анализа морфологије комуналног отпада, током месеца јула и новембра 2023. године. Резултати анализе приказани су у табелама 15. и 16. и графиконима 3. и 4.

Табела 15. Морфологија комуналног отпада

Врста отпада	Количина (kg)	Удео (%)
Папир и картон	32.8	12.96%
Хигијенски производи***	12	4.74%
Текстил	28	11.07%
Рециклабили****	84.8	33.52%
Отпад од хране	22.4	8.85%
Биоразградиви отпад (зелени)	35.2	13.91%
Други отпад*	6.8	2.69%
Ситни отпад**	9.6	3.79%
Пластичне кесе	4.8	1.90%
Опасан отпад	2.2	0.87%
Отпад од грађења и рушења	14.4	5.69%
Укупно	253	100.00%

Графикон 3. Удео фракција комуналног отпада

Табела 16. Морфологија комуналног отпада

Врста отпада	Количина (kg)	Удео (%)
Папир и картон	36	10.38%
Хигијенски производи***	14.4	4.15%
Текстил	36.6	10.55%
Рециклабили****	51	14.71%
Отпад од хране	76.2	21.97%
Биоразградиви отпад (зелени)	54.6	15.74%
Други отпад*	5	1.44%
Ситни отпад**	34.8	10.03%
Пластичне кесе	7.8	2.25%
Опасан отпад	1	0.29%
Отпад од грађења и рушења	0	0.00%
Отпад од дрвета	29.4	8.48%
Укупно	346.8	100.00%

Графикон 4. Удео фракција комуналног отпада

* гума, каблови

** отпад до 20 mm (разно)

*** пелене и сл.

**** стакло, пластика, метал

3. Циљ: Успоставити систем одвојеног сакупљања, поновног коришћења и рециклаже отпада

- Мере и активности, чији је рок по Локалном плану био 2022. година:
 - ✓ Увођење система примарне сепарације рециклабилних материјала;
 - ✓ Постављање контејнера за селективно сакупљање рециклабилног отпада – зелених острва, подземни контејнери у градском језгру и посуда од 1,1 – 3,2 m³ у осталим деловима града.
- Мере и активности, чији је рок 2024. година:
 - ✓ Изградња 7 центара за сакупљање отпада (од којих се 4 центра налазе на локацијама поред трансфер станица) уз могућност формирања и додатних мобилних центара за сакупљање отпада (аброл контејнери који ће у себи садржати посебне посуде за раздвајање различитог отпада)
 - ✓ Успостављање система одвојеног сакупљања опасног отпада из домаћинства
 - ✓ До краја 2024. године повећати стопу одвојеног сакупљања отпада од електричне и електронске опреме на 20 % количине електричне и електронске опреме стављене на тржиште у периоду 2022-2024. године, односно до краја 2027. повећати стопу одвојеног сакупљања на 27 % количине електричне и електронске опреме стављене на тржиште у периоду 2025-2027. године

➤ Опис реализације

У оквиру датих мера и активности Секретаријат је у извештајном периоду наставио да спроводи:

- ✓ набавку опреме и механизације за унапређење система примарне сепарације,
- ✓ набавку мобилних центара за одлагање посебно одвојених фракција из комуналног отпада,
- ✓ израду документације потребне за изградњу, опремање и рад центара за сакупљање отпада.
- ✓ Започети су припремни радови на изградњи и опремању центра за третман кабастог отпада у Добановцима, ГО Сурчин;
- ✓ Извођење активности на изградњи трансфер станице са центром за сакупљање отпада у ГО Младеновцу;
- ✓ Отпочето је сакупљање посебних фракција из комуналног отпада од грађана у мобилним центрима за сакупљање отпада;
- ✓ Напомена: у току је израда Студије изводљивости за целокупан систем управљања отпадом у граду Београду, која ће са концептуалним решењима служити за унапређење система управљања отпадом и као основ за будућа улагања у граду Београду у овој области, као и дефинисање технологије и начина третмана у центрима за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила (секундарна сепарација), те ће по изради Студије бити утврђена потреба ревидирања циљева као и мера и активности Локалног плана.

3.1 Систем примарне сепарације рециклабилних материјала - ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

Развијање примарне селекције и обухват покривености територије града Београда предметном услугом, у великој мери зависи од приступачности терена и оптималних саобраћајно-техничких услова. Локације које не испуњавају неопходне услове за постављање рециклажних судова превасходно подразумевају домаћинства са индивидуалним типом становања као и делове градских општина који не испуњавају саобраћајно-техничке услове. За такве локације систем примарне сепарације обезбеђује се поделом пластичних плавих канти запремине 240 l за одлагање рециклабила за индивидуална домаћинства као и доступност сепарације путем еко кеса за одлагање рециклабила.

ЈКП „Градска чистоћа“ Београд врши услугу сакупљања и транспорта рециклабилног отпада из:

- подземних контејнера запремине: 3 m³, 2 m³, 1.5 m³
- пластичних канти запремине 240 l (плаве боје)
- рециклажних острва, које чини скуп од три контејнера запремине 3,2 m³
- звона за сакупљање отпадног стакла
- рециклажних сетова

✓ У циљу унапређења система сакупљања и проширења обима сакупљања рециклабилног отпада, у току 2023. године, ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, Сектор депоновања и рециклаже комуналног отпада, извршило је постављање додатних 83 звона за стакло и 22 рециклажна сета (папир, пластика, метал и мешани рециклабилни отпад). Укупан обим опреме за сакупљање рециклабилног отпада, које је поставило ЈКП „Градска чистоћа“ Београд, до краја 2023. године приказан је у Табели 17.

Табела 17. Укупан обим постављене опреме за сакупљање рециклабила до краја 2023. године

Бр.	Општина	Подземни контејнери (ком.)	Рец. острва (бр. острва / бр. конт.)	Звона за стаклену амб. (ком.)	Пластичне канте плаве од 240 l (ком.)	Рециклажни сетови (ком.)
1.	Чукарица	116	7/21	38	10.334	15
2.	Стари град	75	2/6	13	/	130
3.	Врачар	103	5/15	25	/	130
4.	Савски венац	35	17/51	37	33	58
5.	Нови Београд	610	21/63	104	765	30
6.	Земун	53	6/18	19	13.677	/
7.	Палилула	42	7/21	30	7.789	36
8.	Звездара	211	11/33	56	4.339	/
9.	Вождовац	141	3/9	46	5.472	/
10.	Раковица	115	4/12	22	988	/
11.	Сурчин	/	/	/	9.591	/
	Правна лица	/	/	/	1.597	/
УКУПНО:		1.501	83/249	390	54.585	399

3.1.1 Планско постављање контејнера за рециклабилни отпад

Постављање подземних контејнера за рециклабилни отпад, приоритет је града Београда када је у питању унапређење система управљања отпадом. У циљу достизања одговарајућег степена рециклаже, неопходно је плански вршити постављање подземних контејнера, у градским зонама где такви услови постоје и истовремено створити услове за проширење обухвата сакупљања рециклабилног отпада и у другим градским зонама. Према томе, у централним градским зонама, где постоје могућности, предност се даје постављању подземних контејнера за сакупљање рециклабилног отпада. У ову врсту контејнера, одлажу се следеће врсте рециклабилног отпада: папир, пластика, метал и стакло.

План за постављање подземних контејнера за селекцију отпада и рециклажу у периоду 2019-2029. године, донет је за територију градских општина:

- Градска општине Стари град - I фаза („Сл. лист града Београда“, број 76/2019),
- Градска општине Врачар - II фаза („Сл. лист града Београда“, број 20/2020),
- Градска општине Савски венац - III фаза („Сл. лист града Београда“, број 134/2020),
- Градска општине Нови Београд - IV фаза („Сл. лист града Београда“, број 121/2021),
- Градска општине Звездара - V фаза („Сл. лист града Београда“, број 12/2023).

План за постављање подземних контејнера за селекцију отпада и рециклажу у периоду 2019-2029. Градска општина Звездара (фаза V), донет на седници Скупштине града Београда одржаној дана 21. фебруара 2023., представља наставак фазне израде планова ради планског постављање опреме за сакупљање комуналног отпада, а све у циљу повећања примарне селекције отпада генерисаног у домаћинствима. У наредном периоду планирана је израда Планова за територију општине Земун, Палилула и Вождовац.

3.1.2 Физички обим сакупљених рециклабила – ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

ЈКП „Градска чистоћа“ Београд прикупљање рециклабила - секундарних сировина врши од физичких и правних лица као и из опреме за сакупљање рециклабила. Количина рециклабилног отпада које је ЈКП „Градска чистоћа“ Београд сакупила у 2023. години износи 10.277.542,00 kg (Табела 18.).

Табела 18. Количина прикупљених рециклабила током 2023. - ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

Улаз	2023.
	Количина (kg)
Физичка лица	129.611,80
Правна лица	3.970.404,00
Сакупљено из опреме за сакупљање рециклабила	6.177.526,20
Укупно	10.277.542,00

ЈКП „Градска чистоћа“ Београд вршило је сакупљање, откуп и продају секундарних сировина, те је у извештајном периоду извршена продаја 10.183.962,00 kg рециклабила, дистрибутерима који се баве откупом секундарних сировина. Преглед количине примљених и продатих секундарних сировина приказан је за период 2017-2023. на Графикону 5.

Графикон 5. Секундарне сировине ЈКП „Градска чистоћа“ Београд 2017 - 2023.

Табела 19. Врста и количина продатих рециклабила ЈКП „Градска чистоћа“ током 2023.

Врста секундарних сировина	Јед. мере	Количина
сортирани бели папир	kg	141.850
отпадни папир и новине	kg	295.888
картон	kg	1.094.379
отпадно гвожђе дебљине 3-5 mm	kg	481.450
отпадно гвожђе дебљине преко 5 mm	kg	623.420
отпадни лим	kg	480.108
отпадни прохром	kg	1.200
отпадни точкићи	kg	1.820
отпадни гус	kg	146.246
бакар без примеса	kg	4.617
отпадни бакарни хладњаци	kg	0
отпадни месинг без примеса	kg	1.317
отпадни алуминијум без примеса	kg	19.317
отпадни алуминијумски хладњаци	kg	3.051
отпадне алуминијумске лименке	kg	23.300
отпадно меко олово без примеса	kg	1.760

Врста секундарних сировина	Јед.мере	Количина
отпадно акумулаторско олово	kg	4.420
истрошени пнеуматици	kg	329.100
отпадна чврста пластика	kg	21.340
ПЕТ амбалажа	kg	387.050
отпадна мешана пластика,фолија-натур	kg	14.360
ХДП боца	kg	0
чепови са амбалажног отпада	kg	502
самлевена отпадна чврста пластика	kg	0
отпадна мешана пластика микс	kg	0
композитна амбалажа, отпадни, тетрапак	kg	0
стаклена амбалажа	kg	292.688
отпадни бакарно-месингани хладњаџи	kg	1.040
отп.матер.од челика настао сечењем дебљине до 3 mm	kg	4.880
отп.матер.од челика настао сечењем дебљине преко 3 mm	kg	62.580
отпадне конструкције електро мотора и контактора	kg	0
бакар са изолацијом	kg	549
алуминијум са изолацијом	kg	190
отпадне предизоловане цеви	kg	49.480
текстилни отпад	kg	0
отпадно јестиво уље од пржења	kg	0
електронски и електрични отпад	kg	17.140
шине - транзит	kg	53.560
тролни вод - транзит	kg	4.840
шасије возила - транзит	kg	592.160
отпадна возила - транзит	kg	486.000
отпадно акумулаторско олово - транзит	kg	5.320
електронски и електрични отпад - транзит	kg	21.420
расходовани намештај од дрвета и остали дрвени отпад	kg	3.240
сагорљиви и др. мешани амбалажни отпад	kg	4.033.180
уситњен кабасти отпад	kg	479.200
УКУПНО:	kg	10.183.962

Графикон 6. Удео секундарних сировина

3.2 Изградња центара за сакупљање отпада са постројењима за раздвајање отпада

Градоначелник града Београда, дана 3. новембра 2020. године, донео је Решење о одређивању локација за формирање трансфер станица са центром за сакупљање отпада и постројењем за раздвајање рециклабила на територији града Београда, број: 501-6336/20-Г („Сл. лист града Београда“, број 122/20). Измене и допуне наведеног решења донете су под бројем: 501-4770/21-Г од 14. јула 2021. године („Сл. лист града Београда“, број 62/21) и број: 501-7356/21-Г од 2. новембра 2021. године („Сл. лист града Београда“, број 99/21). Током 2023. године спроведене су следеће активности за потребе изградње следећих Центара:

- ✓ **Центар за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила на територији, КО Миријево, ГО Звездара**
Настављене су активности на спровођењу поступка озакоњења Центра за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила на територији ГО Звездара, у улици Ђанга Рајнхарта бб, КО Миријево;
- ✓ **Центар за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила на територији КО Батајница, ГО Земун**
У циљу израде техничке документације и прибављања потребних дозвола и сагласности за изградњу центра за сакупљање отпада на предметној локацији, прибављена је Информација о локацији од Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове и спроведено је испитивање тржишта за услугу израде Елабората геодетских радова, чији је саставни део и пројекат геодетског обележавања;
- ✓ **Центар за третман кабастог отпада на територији КО Добановци, ГО Сурчин**
Изградња предметног центра предвиђена је за потребе вршења услуге складиштења и третмана кабастог отпада, који настаје на територији града Београда у процењеној количини од око 90.000 m³ на годишњем нивоу, а који сакупља ЈКП „Градска чистоћа“ Београда. Такође, у овом центру ће бити омогућен грађанима да самостално довозу свој кабастог отпада.

Слика 3. Изглед будућег центра за третман кабастог отпада у Добановцима

Локација постројења за третман кабастог отпада предвиђена је на катастарској парцели на којој се тренутно налази несанитарна депонија (комуналног отпада, земља из ископа, грађевински отпад, шут и сл.) у укупној количини од преко 182.000 m³. У извештајном периоду настављене су активности на изградњи центра, и то:

- Окончана је израда техничке документације и контрола техничке документације, те је Секретаријат исходовао грађевинску дозволу број ROP-BGDU-25181-СПИН-4/2023 од 23. фебруара 2023. године за изградњу и опремање Центра за третман кабастог отпада у Добановцима;

- Собзиром да се на предметној локацији налази несанитарна депонија, током 2023. године започети су радови на санацији и ремедијацији депоније у складу са Пројектом за санацију на који је Министарство животне средине дало сагласност број: 353-01-01398/2022-06 од 18. маја 2022. године;
- Активности на санацији несанитарне депоније у Добановцима отпочли су дана 27. јула 2023. године. Планирани рок завршетка радова на санацији несанитарне депоније је други квартал 2024. године.

Слика 4.1, 4.2, 4.3 Радови на санацији несанитарне депоније КО Добановци –
- (утовар мешовитог отпада)

3.3 Постављање мобилних центара за сакупљање посебно одвојених фракција из комуналног отпада

Секретаријат је 2022. године извршио набавку 15 мобилних центара (специјалних мобилних аброл контејнера) за потребе одвојеног сакупљање посебно издвојених фракција из комуналног отпада који се због свог састава и карактеристика не могу одлагати у опрему за сакупљање комуналног отпада, као што су: сијалице, батерије, кућна хемија, боје, лакови и премази, ЕЕ отпад и други сличан отпад који се генерише у домаћинствима.

Мобилни центри предати су на коришћење, без накнаде, следећим предузећима:

- „Еко Гроцка“ д.о.о. – 1 ком.
- ЈКП „Младеновац“ – 1 ком.
- ЈКП „Градска чистоћа“ – 13 ком.

У складу са уговорним обавезама, прати се динамика премештања и постављања мобилних центара на територији која је у надлежности наведених предузећа. Комунална предузећа на кварталном нивоу обавештавају о количини сакупљеног отпада у наведеним мобилним центрима.

Слика 5.1 и 5.2 Мобилни центар за сакупљање отпада

✓ ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

Постављање тринаест мобилних центара за сакупљање отпада у надлежности ЈКП „Градска чистоћа“ Београд извршено је на следећим локацијама:

- Погон Нови Београд, у улици Ауто-пут Београд Загреб бр. 6 - 1 мобилни центар,
- Погон Звездара, у улици Милана Ракића бр. 75а - 1 мобилни центар,
- Ауто база „Вождовац“, у улици Топлице Милана бр. 1 - 1 мобилни центар,
- Погон Врачар, у улици Грчића Миленка бр. 25 – 1 мобилни центар,
- Погон Земун, у улици Угриновачка бр. 223 – 2 мобилна центра,
- Погон Чукарица, у улици Поручника Спасића и Машаре бр. 89 - 2 мобилна центра,
- Погон Раковица, у улици Борска бр. 2а - 2 мобилна центра,
- Погон Отпад, у улици Вишњица 55в – 3 мобилна центра.

Табела 20. Прикупљен отпад из мобилних центара у надлежности ЈКП „Градска чистоћа“ Београд

Период:	Количина:
1. 1. 2023 – 28. 2. 2023.	1.120 kg
1. 3. 2023 – 31. 5. 2023.	1.080 kg
1. 6. 2023 – 30. 9. 2023.	7.780 kg
1. 10. 2023 – 31. 12. 2023.	550 kg
Укупно:	10.530 kg

✓ „Еко Гроцка“ д.о.о.

Према подацима предузећа „Еко Гроцка“ д.о.о., које редовно информисе грађане о локацији постављеног мобилног центра преко званичног сајта предузећа и локалних новина, током извештајног периода прикупљене су следеће количине опасног отпада из домаћинства, на следећим локацијама:

Табела 21. Прикупљен отпад из мобилног центра у надлежности „ЕКО Гроцка“ д.о.о.

Локација мобилног центра: Булевар ослобођења 39, ГО Гроцка, период: 27. 10. 2022 - 28. 2. 2023.		
Тип фракције:	Назив:	Количина:
ЕЕ отпад	монитор	10 ком.
	кућиште рачунара	10 ком.
	телевизор	10 ком.
	мобилни телефон	20 ком.
Отпадне батерија	батерије	200 ком.
Отпадне гуме	аутомобилске гуме	30 ком.
Локација мобилног центра: Дечанска 23, Лештане, ГО Гроцка, период: 1. 3. 2023 - 30. 4. 2023.		
ЕЕ отпад	штампач	3 ком.
	монитор	5 ком.
	транзистор/мини линије	4 ком.
	пегла	2 ком.
	микроталасне рерне	2 ком.
	лаптоп	3 ком.
	телевизор	7 ком.
	кућиште рачунара	4 ком.
	мобилни телефон	14 ком.
Отпадне батерија	батерије	150 ком.
Отпадне гуме	аутомобилске гуме	20 ком.
Локација мобилног центра: Булевар ослобођења 39, ГО Гроцка, период: 1. 5. 2023 - 31. 5. 2023.		
ЕЕ отпад	телевизор	5 ком.
	мобилни телефон	5 ком.
Отпадне батерија	батерије	70 ком.
Локација мобилног центра: Булевар ослобођења 39, ГО Гроцка, период: 1. 6. 2023 - 30. 9. 2023.		
ЕЕ отпад	штампач	10 kg
	двд плејер	2 kg
	транзистор/мини линије	20 kg
	микроталасне рерне	12 kg
	лаптоп	15 kg
	телевизор	9 kg
	кућиште рачунара	17 kg
	мобилни телефон	4 kg
Отпадне батерија	батерије	1kg
Отпадне гуме	аутомобилске гуме	40 kg
Локација мобилног центра: Дечанска 23, Лештане, ГО Гроцка, период: 1. 10. 2023 - 31. 12. 2023.		
ЕЕ отпад	штампач	12 kg
	двд плејери	5 kg
	транзистор/мини линије	15 kg
	телевизор	12 kg
	кућиште рачунара	25 kg
	мобилни телефон	8 kg
Отпадне батерија	батерије	1,5 kg
Отпадне гуме	аутомобилске гуме	55 kg

✓ **ЈКП „Младеновац“**

Према подацима предузећа ЈКП „Младеновац“, током извештајног периода у мобилном центра постављеном у ул. Вука Караџића 73, Младеновац прикупљене су следеће количине опасног отпада из домаћинства:

Табела 22. Прикупљен отпад из мобилног центра у надлежности ЈКП „Младеновац“

Локација мобилног центра: Вука Караџића 73, ГО Младеновац, период: 27. 3. 2023 - 31. 5. 2023.		
ЕЕ отпад	монитор	12 ком.
	штампач	1 ком.
	телевизор	1 ком.
	кућиште	1 ком.
	видео рикордер	1 ком.
	тастатура	1 ком.
	даљински управљач	8 ком.
	телефон	1 ком.
	мобилни телефон	6 ком.
	машиница за шишање	1 ком.
Отпадне батерија	батерије	40 ком.
Отпадне боце под притиском	боце под притиском	2 ком.
Локација мобилног центра: Вука Караџића 73, ГО Младеновац, период: 1. 6. 2023 - 30. 9. 2023.		
ЕЕ отпад	монитор	27 ком.
	штампач	1 ком.
	телевизор	13 ком.
	усисивач	2 ком.
	кућиште	55 ком.
	лаптоп	1 ком.
	видео рикордер/ плејер	3 ком.
	тастатура	25 ком.
	даљински управљач	22 ком.
	телефон	3 ком.
	мобилни телефон	35 ком.
	тонер за штампач	180 ком.
Локација мобилног центра: Вука Караџића 73, ГО Младеновац, период: 1. 10. 2023 - 31. 12. 2023.		
ЕЕ отпад	монитор	4 ком.
	штампач	1 ком.
	телевизор	3 ком.
	плазма телевизор	1 ком.
	усисивач	1 ком.
	кварцна грејалица	1 ком.
	кућиште	14 ком.
	пећница	1 ком.
	тостер	2 ком.
	клима уређај	3 ком.
	видео рикордер/ плејер	1 ком.
	Батерије	57 ком.
	мобилни телефон	5 ком.

3.4. Додатне активности на унапређењу система рециклаже

У области уређења и унапређења система управљања отпадом, поред претходно наведеног, у току су следеће активности:

- ✓ Град Београд је у сарадњи са Министарством за европске интеграције и Министарством заштите животне средине дана 1. марта 2023. године започео израду **Студије изводљивости за целокупан систем управљања отпадом у граду Београду**, а очекивани рок за завршетак поменуте студије је 15 месеци од датума почетка израде. Израду целокупне Студије изводљивости финансира Делегација ЕУ у Републици Србији. Ова Студија са концептуалним решењима служиће за унапређење система управљања отпадом и као основ за будућа улагања у граду Београду у овој области, као и дефинисање технологија и начина третмана у трансфер станицама и центрима за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила (секундарна сепарација);
- ✓ Израда **Анализе са каталогом потенцијалних локација за изградњу постројења за управљање отпадом (рециклажних дворишта и центара) на територији града Београда** - Служба главног урбанисте града Београда покренула је поступак израде, у складу са Програмом управљања отпадом у Републици Србији 2022-2031. и Локалним планом. Предметна Анализа бави се детаљним испитивањем урбанистичких условљености локација за изградњу постројења за управљање отпадом на територији административног подручја Београда (потенцијали и ограничења, постојећа и планирана намена и начин коришћења локација, инфраструктурна опремљеност, потребне мере заштите и сл.). Током 2023. године реализована је прва фаза планираних активности која обухвата: дефинисање пројектног задатка и критеријума за избор локација за постројења за управљање отпадом; анализу постојећих локација на којима се врши складиштење и третман отпада; разматрање постојећег и планираног начина коришћења земљишта на коме оператер обавља делатност, као и испуњеност утврђених критеријума за задржавање на датој локацији; текстуални и графички приказ резултата извршених анализа и истраживања;
- ✓ **Успостављање сарадње са оператерима управљања амбалажним отпадом** ради унапређења система селекције, сакупљања, сортирања и третмана отпада на територији Града – дана 6. априла 2023. године закључен је Споразума о сарадњи, између Града Београда-Секретаријата за заштиту животне средине са Удружењем рециклера Србије, а у циљу достизања одрживог локалног развоја, развоја циркуларне економије, унапређења система управљања овом врстом отпада у граду Београду. Планирана сарадња односи се на праћење и покретање иницијативе за измену стратешких и планских докумената из предметне области, унапређење стандарда третмана отпада, организацију обука, предавања, едукације у области управљања отпадом и др.

4. Циљ: Изградити центар за управљање отпадом у Винчи и потребне трансфер станице до 2023. године

- Мере и активности, чији је рок 2022. година:
- ✓ Изградња и проширење депоније у Винчи у складу са стандардима и прописима (непропусна подлога, систем за пречишћавање процедурних вода, систем за евакуацију гаса и др.);
- ✓ Санација постојеће депоније у Винчи;
- ✓ Изградња четири трансфер станице, на Новом Београду, Чукарици, Палилули и Младеновцу за претовар отпада ради транспорта до постројења у Винчи;
- ✓ Изградња четири линије за секундарну сепарацију рециклабилног отпада из «суве канте» (папира, ПЕТ, метала), на трансфер станицама;
- ✓ Изградња четири линије за преглед отпада из «влажне канте» пре транспорта у центар за управљање отпадом (постројење са производњу енергије из отпада у Винчи), на трансфер станицама.
- Мере и активности, чији је рок 2023. година:
- ✓ Искоришћење депонијског гаса са постојеће депоније у Винчи ради добијања електричне енергије

➤ Опис реализације

- ✓ У оквиру комплекса санитарне депоније у Винчи, у складу са Уговором о ЈПП, у извештајном периоду извршене су активности:
 - комбиновано постројење за третман отпада и производњу енергије из отпада – завршни радови и тестирање опреме;
 - нова санитарна депонија – реализоване активности на изградњи пете и шесте ћелије;
 - депонија за инертни отпад – реализоване активности на изградњи друге ћелије;
 - постројење за третман грађевинског отпада – активност третмана отпада од грађења и рушења;
 - постројење за третман процедурних вода – извршена техничка испитивања;
 - постројење за сакупљање и третман депонијског гаса – реализоване активности на изградњи;
 - санација и рекултивација постојеће депоније у Винчи – активности планиране за трећи квартал 2024.
- ✓ Активности на изградњи Трансфер станице у ГО Младеновац.

4.1 Преглед извршених активности на комплексу санитарне депоније у Винчи током 2023. године

- ✓ Одлагање комуналног отпада на **нову санитарну депонију**, изграђену у складу са прописима Републике Србије који су усклађени са директивама ЕУ, отпочело је дана 2. августа 2021. године. Радови на изградњи депонијских ћелија спроводе се фазно:
 - Прва фаза је окончана - пуштена у рад у августу 2021.;
 - Друга фаза нове депоније је у следећем статусу:
 - Ћелије 1 и 2 су изграђене и у употреби су,
 - Ћелије 3 и 4 су изграђене и у фази су прибављања дозволе,
 - Ћелије 5 и 6 - реализоване активности на изградњи у извештајном периоду;
 - Трећа фаза нове депоније је у фази припреме пројектно техничке документације (ПЗИ).

Слика 6. Нове ћелије - касете санитарне депоније

- ✓ **Депонија за одлагање инертног отпада** почела је са радом дана 17. августа 2021. године. Тренутно је у употреби I део инертне депоније. Капацитет депоније износи 100.000 t/год, чиме се обезбеђује депоновање отпада од грађења и рушења који се даље не може користити као и земља из ископа. У извештајном периоду реализоване су активности на изградњи друге ћелије у оквиру инертне депоније.
- ✓ **Постројење за третман процедних вода** намењено је за пречишћавање процедних вода које се сакупљају са свих подручја у оквиру комплекса санитарне депоније у Винчи (тела старе депоније и новоизграђене санитарне депоније). Капацитет постројења је 90.000 m³ на годишњем нивоу. Након третмана вода је квалитета техничке воде, те је омогућено њено поновно коришћење у комбинованом постројењу за третман отпада и производње топлотне и електричне енергије. Преостала количина неискоришћене воде одговарајућег квалитета се испушта у реципијент Ошљански поток. Постројење је почело са пробним радом априла 2022. године, те је након добијене потврде спремности постројења за рад јануара 2023. године, отпочео редован режим рада постројења. Изграђене су доња и горња платформа са лагунама за пријем процедних и атмосферских вода.

Слика 7. Постројење за третман процедних вода

- ✓ **Систем за сакупљање депонијског гаса са нове депоније** - такође се изводи по фазама у складу са фазама изградње депоније:
 - Прва фаза је изграђена,
 - Изградња бакље је започета у извештајном периоду и у току су завршни радови,
 - Когенеративно постројење на депонијски гас је изграђено и предстоје испитивања након што депонијски гас буде расположив и систем бакљи буде пуштен у рад.
- ✓ **Санација и рекултивација постојеће депоније у Винчи** - обухвата мере на смањењу постојећег загађења животне средине и спречавању настанка новог загађења.

У извештајном периоду извршене су активности на изради Пројекта санације и ремедијације постојеће депоније Винча. Дана 19. септембра 2023. године исходовано је Решење бр. 353-01-03132/23-06 о сагласности на Пројекат санације и ремедијације постојеће депоније Винча од стране Министарства заштите животне средине.

У извештајном периоду није било депоновања комуналног отпада на телу старе депоније (престанак депоновања отпада од 17. августа 2021. године) у складу са почетном мером за затварање депоније. Вршена су испитивања ради будућег дренарања и извлачење процедних вода које су се током вишедеценијског депоновања отпада сакупљале у телу депоније, као и постављање одговарајућих цеви за сакупљање гаса из тела депоније, како би се спречила могућност запаљења.

Слика 8. Постојећа-стара депонија у Винчи

- ✓ Дана 9. августа 2023. године извршена је примопредаја **потпорне грађевине** на комплексу депоније Винча, између Града и приватног партнера, чиме су обавезе коришћења и одржавања потпорне грађевине пренети приватном партнеру.

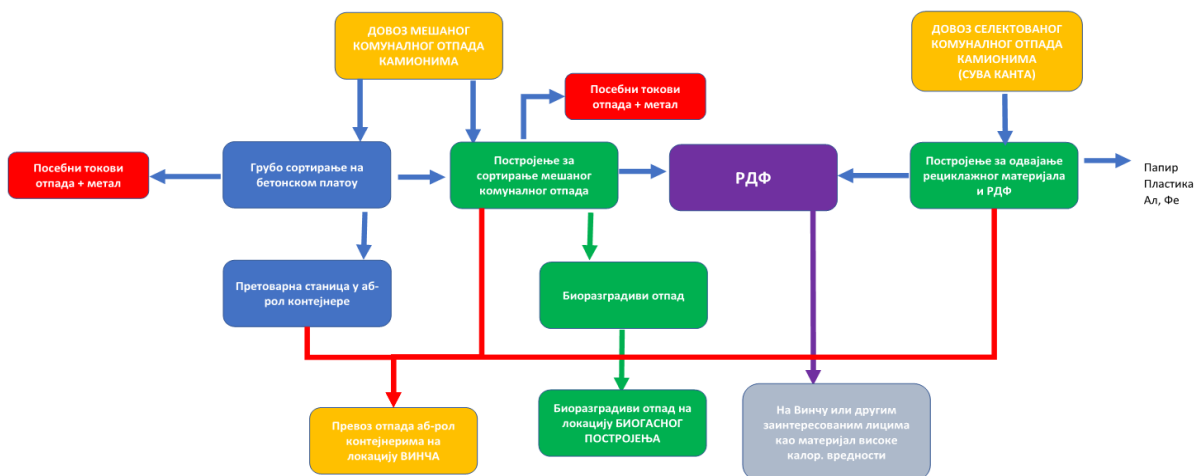
Слика 9. Потпорна грађевина на комплексу депоније Винча

4.2 Изградња трансфер станица са центрима за сакупљање отпада са линијама за секундарну сепарацију

Локалним планом предвиђена је изградња четири трансфер станице на територији града Београда: ГО Земун, ГО Палилула, ГО Раковица и ГО Младеновац. У оквиру трансфер станица планирана је изградња центара за сакупљање отпада са линијама за секундарну сепарацију. На линијама за сепарацију вршиће се секундарна сепарација примарно селектоване „суве“ фракције отпада (мешани рециклабилни отпад).

У оквиру трансфер станица (ГО Земун, ГО Палилула и ГО Раковица), на самом улазу на бетонском платоу планирано је издвајање непожељног отпада (електрични и електронски отпад, боце под притиском, кабасти отпад, итд.) из „влажне“ фракције отпада (из мешаног комуналног отпада), након чега ће се даље вршити третман оваквог мешаног комуналног отпада ради раздвајања на две фракције: биоразградиви отпад и остатак отпада (ради производње RDF и SRF).

Шема 1. Процесна шема рада трансфер станице

Након завршетка израде Студије изводљивости за систем управљања отпадом у граду Београду са концептуалним решењима, дефинисаће се технологија и начина третмана отпада у три трансфер станице са центрима за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање: ГО Земун, ГО Палилула и ГО Раковица.

У извештајном периоду предузете су следеће мере за потребе изградње трансфер станица, и то:

✓ Трансфер станица у КО Сланци, ГО Палилула

- Скупштина града Београда, на седници одржаној 20. јуна 2023. године, донела је Одлуку о изради плана детаљне регулације комуналног пункта за потребе општина Палилула, Звездара, Стари град, Врачар и Савски венац, Градска општина Палилула („Сл.лист града Београд“ број 43/23). У извештајном периоду вршене су активности на изради програмског задатка и технолошке шеме за формирање овог комуналног пункта.

✓ Трансфер станица у КО Кнежевац, ГО Раковица

- ЈКП „Градска чистоћа“ Београд је прибавило решење о формирању грађевинске парцеле од стране Републичког геодетског завода. Град Београд ће отпочети поступак исходавања дозволе за ову Локацију на основу достављеног концептуалног (идејног) решења, након завршетка Студије изводљивости која се тренутно израђује;
- Ова трансфер станица покриће територије ГО Чукарица, ГО Вождовац и ГО Раковица.

✓ Трансфер станица у КО Земун поље, ГО Земун

- Решењем Владе Републике Србије, 05 бр. 465-4438/2022 од 9. јуна 2022. године утврђује се јавни интерес за експропријацију, односно административни пренос непокретности;
- У извештајном периоду, одлуком о капиталним издацима буџетских корисника обезбеђена су средства за експропријацију, те је Секретаријат доставио Јавном правобранилаштву града Београда потребну документацију, које је током 2023. покренуло и у току је поступак експропријације пред надлежним органом ГО Земун;
- Ова трансфер станица покриће територије ГО Новог Београда, ГО Земуна и ГО Сурчин.

✓ **Трансфер станица у КО Влашка, ГО Младеновац**

У трансфер станици Младеновац ће се претоварати и пресовати комунални отпад, као и секундарно разврставати рециклабилан отпад са територија ГО Младеновац и ГО Сопот. У извештајном периоду извршене су следеће активности:

- У циљу набавке грађевинског земљишта за изградњу предметне трансфер станице, утврђен је јавни интерес за експропријацију катастарских парцела бр. 4646/2, 4646/3 и 4648/1 све у КО Влашка у ГО Младеновац, те је у току вођење поступка за експропријацију преосталих катастарских парцела;
- На основу закљученог уговора са Електродистрибуцијом Србије о изградњи недостајућих електроенергетских објеката, извршена је изградња електроводова и стубне трафостанице у служби напајања будуће ТС;
- У складу са израђеном пројектном документацијом и исходованом грађевинском дозволом, дана 9. марта 2023. започети су радови на изградњи ТС у Младеновцу. Изградња се одвија према уговореној динамици, чији је рок завршетка радова планиран за мај 2024. године;
- Стручни надзор над изградњом ТС, сходно одредбама Закона о планирању и изградњи, врши се према одредбама уговора о вршењу услуге стручног надзора над изградњом предметне ТС од марта 2023.;
- У складу са Уредбом о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима закључен је уговор са лицем које врши координацију примене начела превенције када се одлучује о техничким, технолошким и организационим решењима у циљу планирања и реализације активности у току фазе изградње;
- Секретаријат је током 2023. године реализовао поступак јавне набавке за избор понуђача за опремање ТС Младеновац. Уговор је закључен дана 18. децембра 2023. године;
- У складу са Законом о планирању и изградњи, Секретаријат је крајем 2023. године покренуо процедуру јавне набавке услуге стручног надзора за опремање трансфер станице, чија је процедура набавке у току.

Слика 10. Изглед будуће трансфер станице у ГО Младеновац

Слика 11. Радови на изградњи трансфер станице у ГО Младеновац

4.3 Затварање постојећих депонија

Законом о управљању отпадом дефинисано је да је јединица локалне самоуправе дужна да изврши евиденцију дивљих депонија и постојећих несанитарних депонија – сметлишта на својој територији и да обезбеди њихово уклањање и санацију, као и да изради пројекат санације и рекултивације за постојеће несанитарне депоније – сметлишта. Током 2023. године Секретаријат је започео активности на изради пројеката санације и ремедијације постојећих несанитарних депонија – сметлишта, те је извршено испитивање тржишта ради утврђивања процењене вредности јавне набавке за услугу израде Пројекта санације несанитарних депонија на територији града Београда. Примарни циљ је дефинисање најбољег техничког решења за санацију и ремедијацију постојећих несанитарних депонија на територији града Београда (ГО Младеновац, ГО Обреновац, ГО Нови Београд, ГО Сопот, ГО Лазаревац и ГО Барајево) и испитивање могућности искоришћења рекултивисане површине. Израда Пројеката санације и рекултивације са техничко-технолошким решењима за санацију и ремедијацију несанитарних депонија по савременој технологији која се примењује у земљама ЕУ и у складу са важећим прописима Републике Србије, планирана је за шест несанитарних депонија, и то:

- **Несанитарна депонија у Сопоту, КО Сопот** - налази се у јужном делу насељеног места Сопот, на удаљености од око 2 km од центра Сопота, непосредно уз регионални пут Сопот-Неменикуће. На несанитарној депонији, депонује се комунални отпад који прикупља ЈКП “Сопот”, са територије општине Сопот. Депонија заузима површину од око 2,5 ha;
- **Несанитарна депонија у Младеновцу, КО Влашка** - налази се у близини Државног пута ПА реда 155. На несанитарној депонији депонује се комунални отпад који прикупља предузеће ЈКП “Младеновац” са територије општине Младеновац. Депонија заузима површину од око 4,5 ha. Висина депонованог отпада на највишим тачкама достиже 30 m изнад нивоа околног природног терена;
- **Несанитарна депонија у Барајеву, КО Барајево** - налази се северно од ужег центра насељеног места Барајево, на око 2,2 km удаљености од центра, на раскрсници улица Миодрага Вуковића и Средњокрајске. На несанитарној депонији вршено је одлагање комуналног отпада који прикупља ЈКП „10. октобар“ у Барајеву са територије општине Барајево. Од 2004. године ЈКП “Барајево” комунални отпад одлаже на депонију Винча у Београду, тако да предметна депонија више није у функцији. Депонија заузима површину од око 1,2 ha;
- **Несанитарна депонија у Обреновцу, КО Велико поље** - налази се у непосредној близини аутопута „Милош велики“, од којег је удаљена око 200 m и на удаљености од око 3,5 km од центра Обреновца. На предметној несанитарној депонији депонује се комунални отпад који прикупља ЈКП “Обреновац” са територије општине Обреновац. Предметна депонија се налази на површини од око 12,5 ha;
- **Несанитарна депонија у Лазаревцу, КО Барошевац** - налази се на делу површинског копа рудника угља, на удаљености од око 600 m од локалног пута Барошевац - Миросаљци. На несанитарној депонији депонује се комунални отпад који прикупља ЈКП “Лазаревац” са територије општине Лазаревац. Депонија заузима површину од око 3,1 ha;
- **Несанитарна депонија на Новом Београду, КО Нови Београд** – налази се у оквиру комплекса ЈКП „Зеленило-Београд” и обухвата површину од око 3,4 ha. Предметна депонија је лоцирана на око 500 m јужно од аутопута Београд-Шид и на истој је депонован мешани био-отпад као и отпад од грађења и рушења који је депонован од стране ЈКП „Зеленило-Београд”.

5. Циљ: Изградити постројење за производњу енергије из отпада у Београду до 2024. године

- Мере и активности, чији је рок 2024. године:
- ✓ Изградња постројења за термички третман отпада и искоришћење топлотне и електричне енергије на локацији у Винчи

➤ **Опис реализације**

- ✓ Изградња постројења за термички третман отпада и производње топлотне и електричне енергије је завршена током 2023. године и у току су неопходна тестирања опреме и добијање Потврде о пријемном испитивању;
- ✓ Активности у оквиру санитарне депоније у вези изградње хелије за одлагање остатака из постројења за производњу енергије из отпада.

Дана 23. децембра 2022. године добијена је Потврда спремности главног комбинованог постројења, након чега је започета процедура топлих проба постројења током 2023. године. Прво паљење комбинованог постројења „прва ватра“ извршено је 7. фебруара 2023. године. Такође, дана 24. маја 2023. године извршено је пуштање генератора за производњу електричне енергије ради тестирања опреме и прва синхронизација/прикључење на преносни систем ЕМС-а.

Слика 12. Постојење за енергетско искоришћење комуналног отпад

✓ **Активности Секретаријата на реализацији Уговора о ЈПП током 2023. године**

Сходно одредбама Уговора о ЈПП, Секретаријат активно учествује у свим фазама реализације Уговора, почев од организовања састанака, консултација, координација са свим учесницима у пројекту (на нивоу Градске управе, различитих јавних комуналних предузећа, других јавних предузећа и других субјеката). У извештајном периоду, за потребе реализације Уговора о ЈПП, Секретаријат је обезбедио следеће услуге:

- **Редовно ажурирање и одржавање софтвера за реализацију Пројекта о ЈПП** – активности се спровode ради свакодневног праћења система сакупљања отпада и вођења неопходне базе података о сакупљању и транспорту отпада на територији града Београда, израде извештаја о врсти и количини отпада на дневном, месечном и годишњем нивоу. Софтвер обезбеђује електронску израду Путног налога, Протокола о мерењу и Документ о кретању отпада, синхронизацију информација са системом оператера на санитарној депонији, мултикориснички ниво апликације, формирање базе података о врсти и количини сакупљеног отпада. Током 2023. године извршено је ажурирање софтвера, као и додатна обука запослених у јавним комуналним предузећима за рад у апликацији;
- **Стручни надзор** – у сврху праћења реализације Уговора о ЈПП кроз одговарајуће алате за праћење, са извештајима који садрже препоруке Граду у виду оптимизације процеса реализације уговорних обавеза партнера, садржаја и елемената кључних догађаја, текућих уговорних обавеза обе стране ЈПП, преглед активности приватног партнера током претходног временског интервала, списак планираних активности

приватног партнера за наредни временски интервал, анализа активности на градилишту и списак недостатака и области повећаног приоритета. Посебна пажња посвећена је областима које утичу на заштиту животне средине, сигурност и безбедност на раду и квалитету изведених радова. Вршилац услуге Стручног надзора је у складу са претходно наведеним обавезама достављао месечне извештаје током 2023. године;

- **Правне услуге** – вршене активности услед правне, финансијске и техничке комплексности конкретног пројекта ЈПП, а нарочито ради неопходности да јавни партнер на адекватан начин реализује своја права и уговорне обавезе које проистичу из Уговора о ЈПП и повезаних уговора. Пружалац услуге током извештајног периода вршио је услугу правног тумачења одредби Уговора о ЈПП и са њим повезаних аката, саветовање у вези са правима и обавезама уговорних страна који произилазе из наведених односа, а на основу чега су Секретаријату достављени квартални извештаји о извршеним услугама;
- **Наплата за услугу ЈПП третмана и одлагања комуналног отпада** – у складу са Уговором о ЈПП, дефинисана је обавеза Града да врши плаћање које Град има према овом Уговору, а које се усклађује на основу Обједињене наплате за третман отпада које врше од крајњих корисника (физичка, правна лица и предузетници) преко ЈКП „Инфостан технологије“, а у складу са Законом о комуналним услугама;
- **Отплата гаранција по комерцијалним трансакцијама – минимални салдо** - Град Београд је по основу Уговора о ЈПП обезбедио приватном партнеру средства у вредности тромесечног износа за пружене услуге, као гаранцију извршења обавеза од стране Града, што је и извршено у извештајном периоду уплатом средстава на посебан наменски рачун;
- **Изградња недостајеће инфраструктуре (приступна саобраћајница) која је у обавези града Београда по основу Уговора о ЈПП** – у току је израда пројектне документације за прибављање грађевинске дозволе за изградњу приступне саобраћајнице од Смедеревског пута до улаза у комплекс депоније у Винчи;
- **Систем за пренос топлотне енергије од санитарна депонија у Винчи до топлане Коњарник** - након окончања радова на изградњи система за пренос топлотне енергије од постројења за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије - ТЕ-ТО (спалионица комуналног отпада) на депонији Винча до топлане Коњарник, у извештајном периоду приступило се испирању система и измењивача топлоте, као и провера система на притисак. Након испирања и провере система исти је напуњен одговарајућом омекшалом водом;
- Завршени су радови на изградњи ППС2 (препумпна станица) у оквиру комплекса топлане Коњарник и уграђена пројектном документацијом дефинисана аутоматика;
- Извршено је прикључење објекта ППС1 (препумпна станица) кабловским водом 10 KV на објекат трафостанице 10/0.4 KV 2x630 kVA у комплексу депоније Винча по основу прелиминарног записника комисије за вршење техничког прегледа и провера опреме за аутоматско управљање у објекту ППС1;
- По основу захтева ЈКП „Београдске електране“ извршен је технички преглед изведених радова на изградњи топлотног система за пренос топлотне енергије од постројења за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије у Винчи до ТО Коњарник - топловод фазе I и II и телекомуникациони вод.

6. Циљ: Изградња/проширење постојећег постројења за компостирање зеленог отпада

▪ Мере и активности:

- ✓ Израда студије изводљивости за постројење за компостирање зеленог отпада из шума, паркова и јавних површина - рок 2021. година
- ✓ Израда техничке документације - рок 2022. година
- ✓ Изградња постројења за компостирање зеленог отпада - рок 2024. година

➤ **Опис реализације**

- ✓ У циљу изградње/проширења постојећег постројења за компостирање зеленог отпада, ЈКП „Зеленило-Београд“ током претходних година као и 2023. обратило се Секретаријату за имовинске и правне послове, Секретаријату за урбанизам и грађевинске послове и Комисији за планове Градске управе града Београда, са иницијативом за проширење постојећег постројења за компостирање зеленог отпада, ради поверавања на коришћење КП 785/4 КО Нови Београд. Имајући у виду да се наведена парцела према Плану Генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе – град Београд (целине I-XIX) и Плану Генералне регулације система зелених површина налази у површинама јавне намене - шуме, Предузеће се обратило Секретаријату за урбанизам и грађевинске послове и Комисији за планове, ради покретања поступка пренамене КП 785/4 КО Нови Београд из досадашње намене – шуме, у намену комуналне површине. Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове предметни захтев је упутио ЈУП „Урбанистички завод Београда“ како би сагледали могућност формирања решења у складу са истим;
- ✓ Израда студије изводљивости за постројење за компостирање зеленог отпада из шума, паркова и јавних површина је у **изради** у оквиру Студије изводљивости за систем управљања отпадом у граду Београду;
- ✓ Израда техничке документације за постројење за компостирање зеленог отпада из шума, паркова и јавних површина планирана је да започне након Израде и усвајања студије изводљивости;
- ✓ Изградња постројења за компостирање зеленог отпада биће започета након усвајања Студије изводљивости, израде техничке документације и исходавања неопходних дозвола.

- ✓ Сакупљање зеленог отпада са јавних зелених површина у надлежности ЈКП „Зеленило-Београд“ у 2023. години, по врстама и количинама:
 - Обловина/трупци - 3.904 m³ (енергент и сировина за производњу сечке),
 - Грађевина - 8.000 m³ (ировина за производњу компоста и сечке),
 - Паљеви – 150 m³ (енергент и сировина за производњу сечке и компоста),
 - Јесење лишће - 2.450 m³ (ировина за производњу компоста),
 - Трава - 1.000 m³ (ировина за производњу компоста).

- ✓ Производи добијени прерадом/третманом зеленог отпада у 2023. години, према врстама и количинама:
 - Компост - 1.771 m³,
 - Малч/сечка - 500 m³.

7. Циљ: Изградити 3 постројења за рециклажу грађевинског отпада у Београду до 2026. године

- Мере и активности, чији је рок извршења 2024. година:
- ✓ Одређивање 4 локације за третман/одлагање грађевинског отпада на локацијама у Винчи, Реву и Остружници и на територији Нови Београд/Земун
- ✓ Изградња 3 постројења за рециклажу грађевинског отпада на локацијама у Винчи, Реву и Остружници

➤ **Опис реализације**

Од планирана три постројења до сада је изграђено постројење за третман грађевинског отпада у Винчи. Даље поступање за одређивање локација за одлагање грађевинског отпада зависи од анализе локација које ће бити дефинисане у Регистру девастираних локација, чија је израда у току.

✓ **Локација „Винча“**

Постројење за третман грађевинског отпада у које се допрема грађевински отпад са територије града Београда, отпочело је са радом дана 17. августа 2021. године. Капацитет прераде износи преко 200.000 t/год. Постројење се састоји од дробиличног постројења за отпад од грађења и рушења са циљем искоришћења овог отпада као сировине у грађевинарству и за изградњу путева, као и привремено складиштење рециклираног инертног отпада спремног за откуп и преузимање.

Слика 13. Постројење за третман грађевинског отпада

Подаци за 2023. годину:

- Примљени отпад од грађења и рушења – укупно 316.434,18 t
 - Земља – 284.224,34 t
 - Отпад од грађења и рушења (бетон, цреп, цигле, керамика) – 29.835,58 t
 - Отпад од реновирања кућа и станова - 2.374,26 t
- Третман отпада од грађења и рушења
 - Третиран отпад (дробилично постројење) -30.571,14 t
 - Нетретиран отпад – 284.224,34 t
 - Неинертан отпад од грађења и рушења – 1.638,70 t
- Земља - употреба
 - Употребљено на локацији – 36.327,36 t
 - Одложено на складиште – 71.639,94 t
 - Процент употребљености – 37,99 %
- Искоришћен отпад од грађења и рушења
 - Употребљено на локацији – 25.811,46 t
 - Одложено на складиште – 8.307,10 t
 - Продато – 2.864,68 t
- Остаци са дробиличног постројења депоновани на депонију инертног отпада – 5.406,24 t

✓ **Акциони план управљања отпадом од грађења и рушења**

Секретаријат је иницирао израду **Акционог плана управљања отпадом од грађења и рушења у граду Београду за период 2022-2030**, те је исти донет на седници Скупштине Града дана 31. јануара 2022. године. Акциони план обухвата Анализу стања управљања отпадом од грађења и рушења у граду Београду, која укључује и регистар свих градилишта у граду Београду и Смернице за поступање са отпадом од грађења и рушења на градилишту. Наведени пројекат доприноси решавању проблема у управљању отпадом од грађења и рушења и треба да обезбеди контролу стварања отпада, искоришћење отпада и подстицаје за инвестирање и афирмацију економских могућности које настају из грађевинског отпада.

Спроведене мере и активности на реализацији циљева Акционог плана представљају део посебног годишњег извештаја који се доставља Скупштини града на разматрање и усвајање.

✓ **Израда Регистра девастираних локација у Београду**

Градска управе Града Београда - Секретаријата за заштиту животне средине ангажовала је извршиоца да у оквиру спровођење мера из Акционог плана управљања отпадом од грађења и рушења у граду Београду, изради Регистар девастираних локација у Београду. Циљ израде Регистра девастираних локација у Београду је да се постигне минимизација утицаја отпада на животну средину и побољша ефикасност коришћења ресурса на територији града Београда, односно имплементација Програма управљања отпадом од грађења и рушења који је усвојен као део Локалног плана. У складу са циљевима и задацима израде Регистра девастираних локација, дефинисаним техничком спецификацијом, обухваћене су следеће активности:

- Идентификовање девастираних локација на територији градских општина Палилула, Вождовац, Чукарица, Раковица, Земун и Сурчин;
- Селектовање локација које могу послужити за планско насипање рециклираног агрегата из отпада од грађења и рушења и земље из ископа;
- анализа планских докумената и обрада података;
- израда Регистра девастираних локација који садржи вредновања и податке о девастираним локацијама;
- формирање дигиталне базе података из Регистра.

У извештајном периоду извршен је обилазак око 40 локација на територији наведених градских општина и након сагледавања стања на терену, до сада су дефинисане 22 потенцијалне локације које испуњавају услове и погодне су за насипање. Завршне активности на изради Регистра су у току, рок израде истог планиран је за први квартал 2024. године.

8. Циљ: Унапредити ниво информисања становништва о значају адекватног управљања отпадом

- Мере и активности, чији је рок извршења 2023. година:
- ✓ Развијање свести о потреби правилног поступања са отпадом, пре свега код деце и омладине

➤ **Опис реализације**

Секретаријат је у извештајном периоду обезбедио средства за финансирање и суфинансирање пројеката од јавног интереса у области заштите животне средине на тему „ЗЕЛЕНИЛО НА ДЛАНУ”, која реализују удружења на територији града Београда, а који су од јавног интереса и односе се на следеће области:

- **Еколошко образовање и информисање:** популаризација, подстицање, усмеравање и јачање свести о значају заштите животне средине;
- **Заштита природе:** заштита и одрживи развој природних добара и ресурса, заштита биодиверзитета; промовисање важности очувања заштићених природних добара;
- **Климатске промене:** адаптација на климатске промене, пошумљавање, заштита вода, заштита ваздуха, заштита земљишта, коришћење обновљивих извора енергије и др;
- **Управљање отпадом:** селективно сакупљање и рециклажа отпада и друге активности у области управљања отпадом.

По наведеном конкурс, део пројеката који обухватају спровођење активности ради остварења предметног циља, односе се на следеће закључене уговоре са удружењима:

- ✓ „Зелена будућност: Рециклажа за планету“ - Савез студената Београда;
- ✓ „5 минута за екологију“ – Комитет знања Србије;
- ✓ „Ековизија: Инспиративни филмови и едукација за будуће чуваре природе“ – Центар за иновативне едукације;
- ✓ „Изрази се еколошки“ – Филики Хетерија;
- ✓ „И ми желимо да чувамо природу“ – Женска снага и напредак „Цеслаја“;
- ✓ „Еко знањем за чистији Београд 2023“ – Комитет за просперитет друштва;
- ✓ „Рециклажа у служби грађана“ – Удружење за едукацију, екологију и енергетику – удружење ЗЕ;
- ✓ „Одговорно управљање отпадом од хране у Београду“ – Центар за одрживи развој Београд;
- ✓ „Наш зелени Београд“ – Центар за технологију, едукацију и консултације;
- ✓ „Еко урбане шуме Београда“ – Организација за сарадњу и развој манифестација Србије;
- ✓ „Еколошке мисли – еколошки одрастај“ – Удружење грађана „Млади за Србију“;
- ✓ „Моја околина, моја будућност“ – Удружење грађана „Пирати“;
- ✓ „Еко дечије радионице“ – Удружење „Велика авантура“;
- ✓ „Размишљај зелено, боји зелено – јачање еколошког активизма и друштвене свести код деце и младих на територији града Београда“ – Центар за активизам Београд;
- ✓ „Заврни рукаве и учи“ – Клуб европских активиста;
- ✓ „Зелени прстен Београда“ – Савез студената Биолошког факултета;
- ✓ „Зеленило на длану – заједно за зеленији Београд“ – Београдско истраживачко друштво;
- ✓ „Зелени импулс“ – Удружење грађана „Grin Link“;
- ✓ „Шљивека“ – Лазаревачко удружење ликовних уметника „ЛУЛУ“;
- ✓ „Штитимо животну средину у мом окружењу“ – Академски покрет Србије.

С обзиром да је реализација наведених пројеката планирана за 2024. годину, у наредном извештају биће презентовани детаљи од интереса за спровођење активности на развијању свести о потреби правилног поступања са отпадом.

Поред претходно наведеног конкурса, Секретаријат је у извештајном периоду објавио и јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката од јавног интереса у области заштите животне средине на тему „ОТПАД ЈЕ РЕСУРС”, чија је реализација планирана за 2024. годину, те ће у наредном извештају бити наведено више детаља. Наведени конкурс односи се на следећи области:

- **Еколошко образовање и информисање:** популаризација, подстицање, усмеравање и јачање свести о значају заштите животне средине;

- **Заштита природе:** заштита и одрживи развој природних добара и ресурса, заштита биодиверзитета; промовисање важности очувања заштићених природних добара;
- **Управљање отпадом:** селективно сакупљање и рециклажа отпада и друге активности у области управљања отпадом, а у циљу заштите животне средине, унапређења система управљања отпадом и рационално искоришћавање отпадних материја.

ЈКП „Градска чистоћа“ Београд током 2023. године спроводило је активности у складу са мером развијања свести о потреби правилног поступања са отпадом, пре свега код деце и омладине. Бројне активности на терену и акције организоване су са циљем подизања свести целокупне јавности о значају рециклаже:

- ✓ **„Рециклосауриси“** – бесплатне позоришне представе за децу са ликовима из истоименог цртаног филма, намењене су едукацији деце о значају рециклаже;
- ✓ **Едукативна радионица о рециклажи у оквиру програма „Back 2 School“** одржана је 1. септембра у ТЦ „Ада Мол“;
- ✓ Учествовање на 36. Београдском маратону у оквиру акције **„ЕКО ОСТРВО за навијање и рециклирање“** у оквиру које је у сарадњи са Секретаријатом, СЕКОПАК-ом, Црвеним крстом и организацијом ЕУ за тебе, својим програмом и едукативном радионицом окупило, едуковало и забавило малишане-такмичаре;
- ✓ Едукативни програм на Летњој позорници шеталишта „Лазаро Карденас“ у оквиру акције Групе грађана **„За зеленији и уређенији Блок 44“** допринео је развоју еколошке свести код најмлађих становника овог новобеоградског насеља;
- ✓ Предавање **о значају рециклаже, екологије и очувања животне средине** у средњим школама градске општине Врачар, обухвата низ предавања запослених Службе за еколошку едукацију и информисање, чиме су учествовали у додатном програму образовања београдских средњошколаца у области екологије, рециклаже и заштите животне средине;
- ✓ **Брендирање возила ЈКП „Градска чистоћа“ Београд** према одобреним идејним решењима стручних служби предузећа, има за циљ анимирање најмлађе популације да кроз забавни едукативни програм научи основе чувања животне средине;
- ✓ **„Дан отворених врата“** намењен је деци, да се упознају са запосленима, приступе возилима - смећарцима, упознају јунаке анимираног филма „Рециклосауриси“ и да науче шта је то рециклажа, који је њен значај, како се правилно одлаже отпад, шта све може да се уради како би комуналним радницима олакшали посао који обављају;
- ✓ Организована је седма сезона едукативног такмичења **„Еко квиз“** почетком школске године 2022-2023., која је окончана у априлу 2023. године победом вршачких основаца. У финалном надметању учествовали су ученици виших разреда основних школа из Београда, Зрењанина, Вршца и Горњег Милановца.

У складу са мером Правовремено и стално информисање грађана о новим услугама у области управљања отпадом и унапређење сарадње са медијима, ЈКП „Градска чистоћа“ Београд спровело је следеће активности:

- ✓ Током 2023. године дошло је до промене у начину комуникације суграђана са свим ЈКП и ЈП, када је дана 14. марта 2023. године почео са радом Сервисни центар за ЈКП и ЈП;
- ✓ ЈКП „Градска чистоћа“ Београд једном годишње издаје Билтен у писаном облику а квартално, објављујући га на сајту, и у дигиталном облику, у којем представља своје пословање са промо-едукативним садржајем.

Градска општина Сурчин током 2023. године реализовала је два пројекта из наведене области, и то:

- ✓ **„Пројекат Еко торба“** представља наставак традиционалног пројекта поделе 2.000 платнених торби са еко поруком становништву, са циљем јачања еколошке свести и смањења пластичног отпада;
- ✓ Ликовни конкурс **„Мали чувари природе“** организован је по шести пут и намењен је ученицима свих разреда основних школа са територије ГО Сурчин, са циљем мотивисања деце на размишљање о животној средини и њеној заштити.

III АНАЛИЗА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА РАДА ЗА 2023. ГОДИНУ

Циљ	План рада за 2023. годину	Коментар о извршењу плана рада
<p>Проширити и јачати административне капацитете на нивоу Града у области управљања отпадом</p>	<p>Ради примене добре праксе развијених земаља ЕУ, планирано је даље:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стручно усавршавање кадрова, - повећање броја ангажованих лица у предметној области, на основу планиране измене и допуне систематизације послова у Сектору за управљање отпадом Секретаријата за заштиту животне средине, - континуиран инспекцијски надзор, - доношења аката из предметне области и усклађивање истих са законском регулативом (планирана је измена и допуна Одлуке о управљању комуналним, инертним и неопасним отпадом). 	<p>Активности су реализоване у складу са планираним, како је наведено у тачки 1. овог извештаја, изузев у делу измене Одлуке о управљању комуналним, инертним и неопасним отпадом. С обзиром на то да се Одлука заснива на актима која су донета током 2023. године, а са којима је потребно Одлуку ускладити, стога ће се у наредном периоду приступити процедури усклађивања исте. Такође, Секретаријат је издао само две дозволе за складиштење односно сакупљање и третман отпада.</p>
<p>Унапредити систем сакупљања отпада и проширити укупан обим сакупљања комуналног отпада</p>	<p>Тенденција годишњег раста обима извршених услуга сакупљања и транспорта комуналног отпада, захтева константно проширење територијалне покривености организованог сакупљања отпада, те је планирано:</p> <ul style="list-style-type: none"> -набавка опреме и механизације за обављање комуналне делатности управљања отпадом, -постављање нове и замена дотрајале и оштећене опреме, -усклађивање динамике пражњења опреме за сакупљање отпада. <p>Планирано је и:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уклањање отпада са дивљих депонија; -санација и рекултивација несанитарне депоније у Добановцима. 	<p>Активности су претежно реализоване у складу са планираним, како је описано у тачки 2.1 и 2.2 овог извештаја. Неопходно их је спроводити у континуитету ради побољшања и унапређења система сакупљања отпада те стога захтева редовно планирање средстава у буџету за потребе набавке опреме и механизације.</p> <p>Дивље депоније су уклоњене у складу са усвојеним Планом, чији су детаљи наведени у тачки 2.3 извештаја; Радови на санирању несанитарне депоније у Добановцима су у току, како је описано у тачки 3.2.</p>
<p>Успоставити систем одвојеног сакупљања, поновног коришћења и рециклаже отпада</p>	<p>Планиране активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> -постављање опреме за одлагање рециклабилног отпада, -пренамена постојећих контејнера за мешани комунални отпад у контејнере за сакупљање рециклабила, -набавка опреме и механизације за сепарацију отпада, <p>-израда урбанистичко-планске и техничке документације за потребе изградње рециклажних центара, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) центра за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила на територији ГО Звездара, б) центра за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила на територији ГО Земун, в) центра за третман кабастог отпада на територији ГО Сурчин; 	<p>Активности су претежно реализоване у складу са планираним, како је описано у тачки 3.1 извештаја. Неопходно их је спроводити у континуитету ради унапређења система одвојеног сакупљања рециклабила, те стога захтева редовно планирање средстава за потребе набавке опреме и механизације. Постоји проблем укључивања неформалних сакупљача у систем одвојеног сакупљања и рециклаже отпада.</p> <p>До одступање од плана рада за став под а) и б) дошло је услед спровођења процедуралних поступака пред надлежним органом, како је наведено у тачки 3.2; За став под в) активности теку утврђеном динамиком, у току је санација несанитарне депоније у Добановцима, ГО Сурчин и постављени су мобилни центри, како је наведено у тачки 3.2 и 3.3 извештаја.</p>

	-израда Студије изводљивости плана управљања отпадом у Граду.	Активности се спроводе у складу са планираним, како је наведено у тачки 3.4 овог извештаја.
Изградити центар за управљање отпадом у Винчи и потребне трансфер станице до 2023. године	Наставак радова на Центру за управљање отпадом у Винчи: а) пуштању у рад санитарне депоније - фаза 2; б) почетак санације и рекултивације тела старе депоније; в) наставак изградње преосталих целина у склопу пројекта изградње центра за управљање отпадом на депонији Винча.	Активности се спроводе у складу са планираним, за став под а) и в), док за став под б) радови на санацији старе депоније нису започети због потребе ажурирања Пројекта санације и рекултивације, како је наведено у тачки 4.1 овог извештаја.
	-Израда документације неопходне за изградњу: а) трансфер станице у ГО Раковица; б) трансфер станице у ГО Земун – експропријација земљишта; в) трансфер станице у ГО Палилула.	Реализација датих активности одступа од задатих рокова, а један од разлога је израда Студије изводљивости, којом треба да се дефинишу технологија и начина третмана отпада; За став под б) води се поступак код другог надлежног органа, како је описано у тачки 4.2 извештаја.
	-Радови на изградњи и опремању трансфер станице у Младеновцу.	Активности се спроводе у складу са планом рада, како је наведено у тачки 4.2 овог извештаја.
Изградити постројење за производњу енергије из отпада у Београду до 2024. године	- Пуштање у рад когенеративно постројење за производњу енергије из комуналног отпада у Винчи; - Пуштању у рад постројења за пречишћавање процедурних вода.	Активности се спроводе у складу са планираним, како је наведено у тачки 4.1 и 5 овог извештаја.
Изградња/проширење постојећег постројења за компостирање зеленог отпада	ЈКП „Зеленило-Београд“ наставиће активности у циљу проширења постојећег капацитета компостирања.	Реализација одступа од рока из Локалног плана, јер поред започете процедуре за Планску пренамену предметне локације, у току је израда Студије изводљивости којом ће се дефинисати смернице за даље поступање, како је наведено у тачки 6 извештаја.
Изградити 3 постројења за рециклажу грађевинског отпада у Београду до 2026. године	-Израда урбанистичких планова ради дефинисања локације за третман отпада од грађења и рушења у стационарном постројењу за територију ГО Нови Београд, Земун и Сурчин; -Израда документације за локацију „Умка“ за складиштење, третман и поновно искоришћење неопасног грађевинског отпада.	До сада је изграђено једно постројење у Винчи, како је наведено у тачки 7 извештаја. У односу на план рада, активности су делимично реализоване, јер је у току израда Регистра девестираних површина којим ће накнадно бити дефинисане локације за планско насипање.
Унапредити ниво информисања становништва о значају адекватног управљања отпадом	Наставиће се активности које су од јавног интереса и односе се на развијању свести о потреби правилног поступања са отпадом, кроз: -појединачне пројекте, и -конкурсе.	Предметне активности спроводе се у континуитету, те је стога неопходно редовно планирање средстава за наведене потребе, како је наведено у тачки 8 извештаја.

IV ПЛАН РАДА ЗА 2024. ГОДИНУ

Циљ	План рада за 2024. годину
Проширити и јачати административне капацитете на нивоу Града у области управљања отпадом	- Стручно усавршавање кадрова - Усклађивање подзаконских аката (планирана је измена и допуна Одлуке о управљању комуналним, инертним и неопасним отпадом)
Унапредити систем сакупљања отпада и проширити укупан обим сакупљања комуналног отпада	- Набавка опреме и механизације за обављање комуналне делатности сакупљања комуналног отпада - Постављање нове и замена дотрајале и оштећене опреме за сакупљање отпада - Уклањање отпада са дивљих депонија - Израда Пројеката санације и ремедијације несанитарних депонија на територији Града
Успоставити систем одвојеног сакупљања, поновног коришћења и рециклаже отпада	- Набавка опреме и механизације за сепарацију отпада - Израда Студије изводљивости управљања отпадом у граду Београду - Израда техничке документације за потребе изградње рециклажних центара: а) центра за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила - ГО Звездара б) центра за сакупљање отпада са постројењем за раздвајање рециклабила - ГО Земун - Санација и рекултивација несанитарне депоније у Добановцима као припремни радови за изградњу центра за третман кабастог отпада - Изградња центра за третман кабастог отпада Добановци, ГО Сурчин - Укључивање неформалних сакупљача у систем одвојеног сакупљања и рециклаже отпада - Израда Анализе са каталогом потенцијалних локација за изградњу постројења за управљање отпадом (рециклажних дворишта и центара) на територији града Београда
Изградити центар за управљање отпадом у Винчи и потребне трансфер станице до 2023. године	- Наставак радова на Центру за управљање отпадом у Винчи: а) завршетак радова на изградњи нове санитарне депоније б) почетак санације и рекултивације тела старе депоније - Израда документације неопходне за изградњу: а) трансфер станице у ГО Раковица б) трансфер станице у ГО Земун – експропријација земљишта в) трансфер станице у ГО Палилула - Радови на изградњи и опремању трансфер станице у Младеновцу
Изградити постројење за производњу енергије из отпада у Београду до 2024. године	- Праћење рада когенеративног постројења за производњу енергије из комуналног отпада - Почетак пружање Услуге третмана комуналног отпада од стране приватног партнера „Бео Чиста Енергија“
Изградња/проширење постојећег постројења за компостирање зеленог отпада	- Активности ЈКП „Зеленило-Београд“ у циљу проширења постојећег капацитета компостирања
Изградити 3 постројења за рециклажу грађевинског отпада у Београду до 2026. године	- Израда урбанистичких планова ради дефинисања локације за третман отпада од грађења и рушења у стационарном постројењу за територију ГО Нови Београд, Земун и Сурчин; - Израда Регистра девастираних локација у Београду
Унапредити ниво информисања становништва о значају адекватног управљања отпадом	Наставак активности које су од јавног интереса и односе се на развијању свести о потреби правилног поступања са отпадом, кроз: - појединачне пројекте - конкурсе

Заменик начелника

Градске управе Града Београда

секретар Секретаријата за заштиту
животне средине

Ивана Вилотијевић

Привремени орган града Београда, на седници одржаној 30. априла 2024. године, на основу члана 74. став 4. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Србије“, број 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон и 35/2023), члана 87. став 1. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07, 83/14 - др.закон, 101/16 - др.закон, 47/18 и 111/21 - др.закон), члана 12. став 1. тачка 18. Закона о главном граду („Сл. гласник РС“, број 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016 – др. закон, 37/2019 и 111/2021-др.закон) и члана 31. став 1. тачка 7. Статута града Београда („Службени лист града Београда“ бр. 39/08, 6/10, 23/13, „Службени гласник РС“, број 7/2016-одлука УС и „Службени лист града Београда“, број 60/2019), донео је

РЕШЕЊЕ

1. Усваја се Извештај о реализацији Локалног плана управљања отпадом града Београда 2021-2030., за 2023. годину, Секретаријата за заштиту животне средине V-06 број 501.9-14/2024 од 25. 3. 2024. године.

2. Ово решење објавити у "Службеном листу града Београда".

ПРИВРЕМЕНИ ОРГАН ГРАДА БЕОГРАДА
Број: 501-4041/24-С-20 – 30. април 2024. године

Доставити:

- Секретару Привременог органа града Београда
- Секретаријату за заштиту животне средине
- „Службеном листу града Београда“
- Писарници

ПРЕДСЕДНИК
ПРИВРЕМЕНОГ ОРГАНА
Александар Шапић, с.р.

JK За тачност отправка
в.д. заменика начелника Градске управе
града Београда – секретара Секретаријата за
закупштинске послове и прописе

